

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLÜSTRERAD TIDNING

HÖRNINGEN

FÖR • KVINNAN • OCH • HEMMET •

GRUNDLAGD AV
FRITHIOF HELLBERG

UTCIVARE:
BEYRON CARLSSON

UPPLAGA **A**

N:o **5**

DEN 3 FEBR. 1924

PRIS 35 ÖRE

REDAKTÖR
EBBA THEORIN

Doktor Ernst Wester-
lund,

den europeiskt berömda En-
köpingsläkaren, har på
måndagen avlidit.

H O S D O K T O R W E S T E R L U N D

A V E L I N W Ä G N E R.

DET ÄR NÅGOT GRANNT MED marknader, särskilt en strålande mild oktoberdag med landets frukter och höstens rikedomar på torget. Men det är å andra sidan för den, som vill studera doktor Westerlunds Enköping, icke riktigt lyckat att komma vid ett sådant tillfälle. Dagen före eller dagen efter skulle man, sägs det, kunnat iakttaga hur staden rättar sina tider efter doktors, fått se hans patienter vandra på gatorna och kunnat räkna de besökande, som kommo till hans mottagning, men nu är den Westerlundiska prägnen skymd av marknadsvimlet.

Emellertid, när man lämnade torget och gick nedåt doktor Westerlunds gata, steg det rätta Enköping allt tydligare för ens blick, och den gula doktorsgården tycktes fullkomligt oberörd av det brokiga folkliv och den flitiga köpenskap, som tillhöra marknaden. Utanför luckan, där numren till mottagningen lämnas ut, stodo några besökande, eljes syntes icke en människa. På den lördagskrattade gården lågo gula löv från de lummiga träden, det var sol över rabattens sista ensliga blommor och över det hela fred, fred, som det bör vara omkring en nervläkare.

Det var en paus mellan mottagningarna, och väntrummet var tomt. Men på tröskeln till sitt mottagningsrum stod doktorn rask och rak och tydligen litet road av att rollerna voro ombytta, och att han själv nu för en gång skulle bli utfrågad.

Sedan en dag för tio år sedan, då Iduns fotograf besökte Enköping och den dåvarande sextioåringen, kan allting ha förändrats, men icke doktor Westerlunds rum. Fotografierna visa samma möbler, samma tavlor på väggarna, samma prydnadsaker och böcker på det runda bordet framför soffan, samma föremål på skrivbordet och i denna gammaldags karaktäristiska miljö samme doktor med sitt kraftiga intelligenta ansikte, sin berömda skarpa läkarblick och sitt smått kärva leende. Kanske dock att de äldre souvenirerna från tacksamma patienter, tavlorna, fotografierna och broderierna fått maka ihop sig för några nya,

Med "Enköpingsdoktorn" Ernst Westerlund har Sverige förlorat sin namnkunnigaste läkare. Dr Westerlund skulle den 22 oktober i år fyllt 85 år. Trots den höga åldern hade han ännu tills nyligen krafter nog att utöva den välsignelserika verksamhet som han nu hållit på med i nära 60 år. Dr Westerlund har många gånger blivit skildrad. Författarinnan Elin Wagner som gjorde ett besök i Enköping då den berömde mannen fyllde sjuttio år har därifrån lämnat följande bild som säkert icke rubbats under de sedan dess gångna åren ty dr Westerlunds hem är likadant nu som då.

alla lika pietetsfullt hedrade och bevarade, så att för doktorn att se sig om i sitt rum nästan är som för en journalist att bläddra genom gamla årgångar av sin tidning — en repetitionskurs i det förflutna.

Doktor Westerlund sammanfattar den gångna tiden i ett par enkla ord: jag har praktiserat i Enköping hela mitt liv. Man kan icke tänka sig något i sig själv mindre sensationellt, men vi veta alla vad den mannen lyckats få ut ur det, veta hur denne småstadsläkare tvingat berget att komma till sig, hur hans växande berömmelse lockat sjuka icke blott från hela vårt land och grannländerna, men också från England, Ryssland, kontinenten.

Det är tidens försåtliga onda, nervsjukdomarna, vilka han speciellt ägnat sig åt att bota, medan han samtidigt skänkt ett mycket starkt intresse åt tuberkulosen. Resorna till utlandet för att studera dessa sjukdomars behandling är väl egentligen det enda som avbrutit de långa arbetsåren, som följde på ungdomens äventyr i dansk-tyska kriget, äventyr som slutade med fångenskap och hemsändande.

— Sedan 1870-talet, berättar han, ingår Storlien i mina årliga vanor, jag var en av de förste, som började med att utnyttja

våra högfjällsbygders hälsoskatter för de klenas och nervsjukas räkning. Sedan ha ju hundrade andra tillämpat hans regel att naturen och vilan äro de bästa läkemedlen, nervläkarna ha blivit många, och de nervsjuka ännu fler. Doktor Westerlund har dock ännu allttjämt kvar den stora allmänhetens obegränsade tillit, och de unga namnen ha ej undanskynt hans popularitet.

Som sagt, det är mest nervsjuka han behandlat och bland de nervsjuka mest kvinnor, enligt hans eget ord. Det ligger då nära till hands att fråga honom: först varför kvinnornas nervsystem så ofta knäcks och sedan: vilka sysselsättningar det är, som mest ödelägga dem.

Doktor Westerlund svarar, att det är brist på möjligheter och förmåga att ordna sitt arbete och sin tid utanför arbetet, som i allmänhet bryter ned kvinnornas hälsa. De arbeta med oro och hets i sin ytterliga samvetsgrannhet i stället för att ta det hela med lugn, de unna sig ingen vila, sätta sig till arbetet strax efter middagen t. ex., då det är ytterligt skadligt att jaga blodet åt huvudet, och när de skulle ha ledigt, oroa de sig med funderingar, om de gjort sitt nog fort och nog väl. Ofta äro de undernärda, ofta lida de av dåliga bostadsförhållanden och följden blir, att deras nerver ge vika. Speciellt bland lärarinnor och kontorister hade doktor Westerlund många sådana patienter.

— Men jag tror nog, att det blir bättre, när kvinnorna bli mera vana vid att arbeta i yrken och få högre löner, slutade han.

Och nog bör den yngre generationen i detta fall kunna ta lärdomar av den äldre, bli litet mera metodisk och, så lustigt det kan låta, litet mindre nitisk!

De som varit hos doktor Westerlund lära i alla händelser att börja ett nytt liv. Hans inflytande i den vägen måtte vara ganska enastående. Och genom sitt eget exempel visar han ju dagligen hur mycket arbete en människa ända upp i ålderdomen kan prestera, blott hon ordnar sin dag metodiskt mellan verksamhet och vila.

T. v. : Gårdsinteriör från Doktor Westerlunds gård i Enköping. T. h. : Doktor Westerlund i sitt mottagningsrum.

Familjens ekonomi

förbättrar den husmoder som endast använder

Vandenberghs

Växt-Margarin

i stället för det dyra mejerismöret

MARIE-ANTOINETTES RIDDARE

DE SOM ÄRO HEMMA FRÅN ETT litet land och komma tillbaka till detta efter en längre vistelse i större förhållanden, ha utan tvivel alla erfarit denna säregna form av återseendets glädje, vars ingredienser äro en del rörelse, en annan del undran och den återstående och kanske väsentligaste: missbelåtenhet. Här föreligger ju nämligen ungefärligen samma psykologiska procedur, som när man läser sin barndoms och ungdoms intima utgjutelser i dikt eller dagbok. Kan det vara möjligt, att det är jag, som skrivit detta? Känt och tänkt så här? Är det möjligt att jag en gång kunnat leva, trivas och t. o. m. vara lycklig i dessa förhållanden, som jag nu finner så högst primitiva och föga lockande? Huru har väl mitt nuvarande jag kunnat komma så långt och vida från det, som också en gång var mitt jag!

Men kanske har man i grunden inte blivit så förändrad. Kanske är det bara så, att den osynliga ringen, som en var av oss lever i, har blivit utvidgad och gnisslar till ett tag, när den skall pressas in i den gamla formen, kanske bara de nya intrycken, vilka, alltför hastigt konfronterade med de gamla, åstadkomma för stark påfrestning och därav följande bristning.

Axel Fersen den yngre — den vackre Fersen, den olycklige Fersen, är år 1794 på besök i sitt hemland Sverige. Han som i sin tidiga ungdom blev sänd till det franska hovet, som blev utmärkt av en ung och skön dauphine och drottning, som försökte rycka sig lös ur hennes trollkrets genom att i striden för ett främmande folks oberoende glömma henne — Elle, som han alltid kallar henne — men som osårad och lika sårbar kom tillbaka, blev hennes utkorade riddare vid de glada festerna, och sedan, i olyckornas år, hennes trognaste stöd och vän. Sina egna penningar hade han givit för att ordna kungaparets första flyktförsök, sitt liv hade han riskerat för att ett år senare få till stånd ett nytt. Med tusen och åter tusen grubblande och förtvivlade tankar hade han på avstånd måst följa sin dyrkades pinande själsångest utan att kunna bistå henne, för att sedan en dag få mottaga det korta beskedet att hennes huvud fallit för bilan.

Ett år efteråt kommer han plötsligt hem igen, till sina fäders gård och sin födelsestad. Med skimret av Versailles-hovets störtade glans i sitt hjärtas minne faller han plötsligt ned i Reuterholms dystra och småtarvliga Sverige, från centrum av det kokande och jäsande Europa, där våldsamma händelser och utomordentliga personligheter hörde till dagordningen, förflyttas han plötsligt till ett stilla dödvatten i vilket intet rör sig. Var än han går fram, var än han visar sig på en bal eller i en teaterloge, kyllig, obesvärad, älskvärd, en förening av svensk militärisk korrekthet och fransk ancien régime, med glorian av romantik om sitt strama aristokratiska väsen, tystna stämmorna och riktas alla blickar mot honom, och det är mer än en bland högförnämna mödrar, vars hjärta klappar förhoppningsfullt för unga döttrars räkning, liksom det väl knappast är någon bland hovets många äventyrslystna damer, som ej anstränga sig för att få skriva in sina namn på de tomma bladen i Axel Fersens

Marie-Antoinettes romantiska hjälte har efterlämnat en dagbok där han bl. a. tecknat en föga tilltalande bild av 1700-talets Stockholm och stockholmare. Hans klagan över att "folk här är gemena", låter som ett hemskt varsel sedd mot bakgrunden av det tragiska slut Fersen fick.

Greve Axel Fersen vid 28 års ålder. Efter en miniatyrmålning, utförd i Paris.

så intressanta och skakande levnadsroman. De veta inte — även om det glunkas något därom — att för honom själv ges det icke mera något oskrivet, och att de blad som Elle lämnat kvar, dem skriver han själv fulla med ett El. och att när han säger dem artigheter det är till Eleonore Sullivan, hans tankar gå, medhjälperskan i alla hans strävanden för att rädda det franska kungaparet, en vacker och förmögen äventyrska, vilken tröstat honom under de dystra tiderna och som han inför sig själv räknar som sitt livs hemliga följeslagerska!

Men vad tänker han i stället om dem, sina landsmän, när han efter stormiga år och de bittraste personliga besvikelser återkommer till dem med eventuell utsikt att förr eller senare leva i deras mitt? Vi behöva ej göra denna fråga förgäves, ty han ger oss själv svar på den. Marie-Antoinettes riddare utan fruktan och tadel förde nämligen en den mest detaljerade dagbok över allt vad han gjorde var dag och stund av sitt liv.

En axplockning i detta syfte ur dagboken torde utan tvivel kunna intressera en större allmänhet, icke blott såsom ett kurosium eller ens tillskott till Fersens personkarakteristik, men därför att hans värdesättning av svenskarna icke kan fränkännas en viss aktualitet, så utpräglat negativ den än är, färgad som den är av den melankoli, vilken lik en grå och svart botten tyckes ha blivit underlaget för hans syn på människor och förhållanden. Dagboksutdragen, vilka här framläggas i översättning från franska, tala för sig själva utan redigering eller kommentarier. Endast det må här antecknas, att Fersen år 1794 var 39 år gam-

mal, samt sedan 1791 hade i egenskap av svensk envoyé varit bosatt i Bryssel men tvingats att lämna sin post, sedan Belgien blivit krigsskådeplats. Han anlände till familjegodset Löfsta den 23 oktober och från och med den 28:de i samma månad befinner han sig i Stockholm.

De allra första dagarna försöker han förgäves orientera sig. Han finner allting förändrat: borta äro glansen och glädjen, som Gustaf III hade strött omkring sig. Han känner sig plågad och förfärligt bedrövad över att befinna sig i samma rum och salar, där han så ofta sett »ce grand Prince» sitta och rita, och han påminner sig på varje steg vad han förlorat, både här och därborta, medan han saknar den enda varelse, som ännu tycks binda honom, M:me Sullivan — »jag vet inte hur det är fatt med mig, men jag saknar El. överallt», skriver han; både på Löfsta och under de första dagarna i Stockholm »söker» han henne överallt och klagar över att ensamhetens tomhet tyckes honom än tommare, när han ej har henne i sin närhet. Det är med sorg och otillfredsställelse som utgångspunkt, han bedömer sina landsmän.

Se här alltså, vad han har att säga om dem:

Den 28 november. Jag kan inte låta bli att oavbrutet förvåna mig över den tarvliga umgängeston, som råder här. Man får förgäves leta efter folk som äro bildade och äga belevnhet, som kunna uppföra sig ordentligt och föra en konversation, hela vårt hov liknar ett garnisonshov, man ser ingenting annat än unga officerare, som äro oerhört ouppfostrade och damer, som äro det i ännu högre grad.

5 december. Det var i går bal hos kungen, men jag var inte där, utan gick i stället med min systerdotter på Stenborgs. Det var en eländig teaterafton och föga värdig en huvudstad. Det finns inte en enda småstad i Tyskland, som ej skulle bestå sig en bättre teater. Men det kommer sig av vår brist på kärlek till konsten. Ingenting kan leva hos oss: inte teatrar, inte konstnärer, inte goda arbetare, vi förstår oss inte på vackra saker, detta beror ju naturligtvis till en del på att här inte finns några stora kapital, men de som ha pengar förstå sig inte alls på att använda dessa utan ge bara ut dem för värdelösa ting. Vi ha nog överhuvud inte smak, och vi äro därtill bekajade med den dumma högfarnden att alltid börja med att klandra det som är nytt och kommer till oss från utlandet, för att sedan i alla fall sluta med att acceptera det utan urskiljning. Det är svårt för mig att vänja mig vid våra seder och vår småaktighet, och jag tror att det vore förståndigast, att de svenskar, som resa utomlands, icke stannade alltför länge borta, det är till olycka för dem själva.

9 december. Vad folk här ändå är gemena och fallna för trakasserier, alla tala om denna arma M:me Priest —. Kan man överhuvud tänka sig en omgivning som är mera småaktig och föga att lita på!

10 december. Åt middag hos hertiginnan. Litet folk. Och här i landet är man så ouppfostrad och har så liten respekt för kungahusets medlemmar, att M:me de Lantingshausen och M:me Wrede installerade sig i ett alldeles annat rum än det där

H. E. EKSTRÖMS JÄSTMJÖL

TROTJÄNARINNAN LEVER ÄN

Några av dem som ägnat halva eller nästan hela sitt liv åt samma familjs tjänst.

TROTJÄNARinnan är en typ, som försvinner allt mer. Hon representerar en tid, då familjen var en mycket starkare sammansvetsad »stat i staten» än nu. I den staten företrädde hon visserligen den mera underordnade klassen. Hon tjänade i ödmjukhet, därför att den ställningen nu en gång givits henne, men hon hade ändå sin speciella yrkesstolthet, tålig, arbetsam, solidarisk med familjen. Familjens småtingar växte upp som små gröna skott från familjens träd och blevo med tiden spänstiga unga stammar — trotjänarinnan var nöjd med att i skymundan som en

Sittande till vänster: Nanna Lönngren, som hade varit 63 år i samma familj. I övre raden fr. v.: Mina Carlsson och Anna Andersson. Den senare har varit 31 år i samma familj. I undre raden fr. v.: Annie Svensson och Elise Carlsson. Den senare har varit 47 år i samma familj.

rotgren tjäna och känna sig som ett med familjen.

Hur många förtjusande originella egenskaper gömma sig inte ofta hos trotjänarinnan! Där finns robust humor, butter ömhet, ödmjuk självkänsla.

Det ser ut, som om musernas älsklingar bland kvinnorna också vore trotjänarinnor. Elin Wagners utomordentliga Linnea har en plats i den privata litteraturhistorien. Det var hon, som en dag kom in till sin matmor och sade: »Ska frun ha pigor med i nästa roman också? Då ska jag be att få heta Lydia.» — Gwen, fru

(Forts. sid. 112.)

hertiginnan befann sig, så att kvar blev där endast 3—4 personer.

12 december. Andreas-dagen. Konungen bar ej sin orden, och då någon frågade honom varför svarade han: Jag skall inte bära orden, så länge Armfelt bär honom. Det är en akt av hämnd, emedan Stedingk fått i uppdrag att underhandla med kejsarinnan om att framtaga Armfelt Andreasorden och hon vägrat gå in därpå. För den skull har man nu hittat på något så fåfängt och klumpigt. Vad vi ändå äro småaktiga! Vi voro det också någon gång under salig kungens tid, men vi ha blivit det oändligt mycket mera nu, och medan hela Europa är upptaget av stora och spännande ting, som ha till mål intet mindre än samhällsordningens bevarande, är det en kopp kaffe, intagen i en klubb, en presentation och ett ordensband som för oss är det viktigaste och bringar oss i konflikt med alla utländska makter.

15 december. Opera (Alceste). Operan blir för var dag sämre. Det är bara de gamla sujetterna och någon premiär-dansös består man sig icke. Här är ett evigt bråk och trassel såväl vid som utom hovet.

18 december. Det här är en fördömd håla, folk här äro så oerhört pretentiösa och lätt sårade, det är därför något sällskapsliv inte kan existera, det är som befunne man sig i en liten landsortsstad: alla äro upptagna bara av att passa på varandra, att tala illa om varandra och riva ut ögonen på varandra — — —

Med julen och mörkret blev Fersen än mera kuslig till mods. Den 21 december antecknar han, att det blev dager först kl. 1/23 och tillägger att man ofta redan kl. 1/24 måste tända ljus. Den 23:dje — inte mindre dystert — att alla voro upptagna av att köpa julkappar. Och julaftonen! Att det vimlat av gåvor, men att han själv var-

ken gav eller fick någonting — »alla voro oerhört glada, men mina tankar voro ständigt långt borta», skriver han.

25 december. Ju mera jag ser mig omkring i detta land, desto mera förändrat finner jag det och desto större motvilja får jag för att bo här. Jag skulle vilja vara född engelsman. Det är det land, där det är lättast att leva. Här är man inte intresserad av något annat än sin nästa och något sällskapsliv kan inte existera.

26 december. Åt middag hos kungen. Men så tråkigt alla här ha! Om de ej få tala illa om andra så veta de inte, vad de skola säga. Det spelas kort och damerna handarbete — arma människor, vad det är för ett trist liv de leva!

28 december. Det är underligt att vi, mitt under de stora intressen, som upptaga hela Europa ej äro sysselsatta med annat än eländiga hovintriger och fru Cardells presentation vid hovet. Skall hon bli presenterad eller blir hon det inte? Och vem skall vara henne följaktlig på hennes uppvaktningar? Där har ni vad som är det mest betydelsefulla under vår trånga horisont.

15 januari 1795. På bal hos M:me Adelsvärd. Denna bal liksom alla andra gjorde intryck av pigbal. Damerna voro illa klädda och herrarna i uniform eller dåliga frackar. Vi ha överhuvud bra dålig hållning och umgängestonen är om möjligt sämre.

18 januari. Kungen var på Börsbalen, men tycktes ej finna sig väl (trivas), vilket inte var underligt, så liten hänsyn som man har för honom. Folk går ogenerat före honom — jag har aldrig i mitt liv sett så uppfostrade människor.

19 januari. På operan. Dåligt som vanligt. Och denna sal, som alltid för tankarna till det förskräckliga mordet!

14 februari. I går bal hos prinsessan

och mycket folk, illa klädda och dito uppfostrade, det är formliga garnisonsbaler.

5 mars. Åt frukost med henne (hertiginnan), min syster och ett par andra kl. 11 på morgonen på Hagalund. Trots att det var så tidigt, åto de strax på morgonen formliga luncher med kaviar, omelette, kotletter och te. Det är otroligt så mycket man äter här — och så det sovs! Det är sannerligen ej underligt, att damerna fetma, och männen förresten också, ty de göra överhuvud inte något annat än sova och äta.

17 april. Grevinnan de Geer gav middag för prinsessorna högt uppe på Kungsbacken på ett värdshus, där åts oerhört, som det alltid brukas här i landet. Det är också därför som korpulens är så vanlig här, alla bli feta, när de bli gamla, emedan man rör sig obetydligt, äter mycket och sover mycket, den som inte lagt sig före midnatt, tror sig ha varit med om en utsvävning.

Den 19 maj lämnade Axel Fersen åter Stockholm, vemodig att skiljas från de sina, men i grunden tillfredsställd över att åtminstone för denna gång icke behöva stanna i den stad, om vilken han under nära ett halvt års dagliga anteckningar knappast finner ett enda gott ord att säga. Endast två gånger har han nämligen antecknat sin tillfredsställelse över något: den ena, när han berömmar den unge Axel Gabriel Silfverstolpes minnestal över hans fader i Svenska Akademien och den andra när han en morgon efter att länge promenerat på isen mellan Riddarholmen och Söder antecknar att denna nejd var »alldeles bedärande».

Alma Föderlyck

FOTOGRAFERA MED EN KODAK OCH KODAK FILM

OBS! NAMNET - EASTMAN KODAK COMP. - PÅ KODAK KAMEROR OCH FILM

ALLA FOTOGRAFISKA ARTIKLAR, FRANKÄLLNING OCH KOPIERING BÄST GENOM

HASSELBLADS FOTOGRAFISKA A.-B. GÖTEBORG · MALMÖ · STOCKHOLM

FRANSKE MINISTERN HYLLAS AV FRANSKA SKOLAN

Våra diplomaters besök i Stockholms skolor äro av lätt insedda skäl ej så täta men ett undantag bildar franska ministern Delavaud som med stort intresse följt Franska skolans utveckling. Ett vackert bevis på den stora sympati han skaffat sig var den avskedshyllning till hans ära som nu vid ministerns avgång hållits i Franska skolan

vars samtliga elever med tal, sång och överräckande av blommor tolkade skolans tacksamhet till minister Delavaud för hans alltid visade välvilja och älskvärdhet. Man ser här å bilden mr Delavaud med å ena sidan skolans föreståndarinna fröken Müller och å den andra skolans inspektor dr Sven Söderman.

DAMERNAS DISKUSSIONSKLUBB

Doktorinnan eller fru Pettersson?

Sverige är ju titlarnas land och det går väl inte att ändra på i en blink kan jag tro. Men damernas titlar kunde man kanske pruta ett litet grand på — vi kvinnor äro ju mindre titelsjuka än männen, inte sant? Jag kom att tänka på detta häromdagen, då jag var på kafferep i en uppländsk småstad. Nu är det väl så, att landsorten är mera formell av sig än huvudstaden, för jag har aldrig, det jag kan påminna mig, här i Stockholm hört ett sådant störtflöde av »doktorinnan» och »borgmästarinnan» och »kaptenskan» och »prostinnan». Säg mig, varför duger inte »fru» lika bra? Det låter vackrare, är enklare och lättvindigare. Männens motsvarande titlar kunna ju ändå försvaras ur den synpunkten, att de förvärvats genom insikter, men deras fruor ha ju »befordrats» rätt och slätt genom giftermålet. I Stockholm har också en välbehörlig gallring skett på senaste åren, man hör numera aldrig »kaptenskan» och »prostinnan». Men »landshövdingen» (ett rysligt ord!) står kvar, vidare doktorinnan, majorskan och visst också »överstelöjtnantskan».

På det där kafferepet lät det så här:

»Jag får tacka kaptenskan så hjärtligt för att kaptenskan var vänlig att ringa om tvättpulvret, det var majorskan, som sagt att kaptenskan provat det. Förlåt bästa borgmästarinnan, jag stötte visst borgmästarinnans garnnystan i golvet...»

Låter nått, eller hur? Jag ryser faktiskt när jag tänker på hur det varit om vi även haft en landshövdingen och en överstelöjtnantska i vår krets!

Men skall det reformeras, bör det ske grundligt. Alltså: slopande av alla titlar som man gift sig till — doktorn för kvinnliga läkare och advokaten för advokater m. fl. kan ju stå kvar så länge männens yrkes-

titlar stå kvar men eljes är det ju sympatiskt, att kvinnorna även om de ha rätt till andra titlar, nöja sig med det enkla »fru» eller »fröken» — och ersättande med det precis lika fina »fru». Vore det inte en praktisk förändring, mina damer?

F. d. kaptenska.

Är det barnsligt att föra dagbok?

På frågan »är det barnsligt att föra dagbok» vill jag svara att det är både roligt och praktiskt att göra det, och den tid jag offrar därpå anser jag ej vara förspild. Jag har nu i nära tio år hållit på därmed. Vad jag skriver saknar absolut litterärt värde och endast för min man och mina barn kan det ha intresse att läsa det. Jag relaterar dagens händelser i mycket sammanträngd form och medför den alltid på resor och längre bilfärder och det bereder mig och de mina stort nöje. Något »ur mitt innersta» anförtro jag ej dagboken, men att jag själv läser »mellan raderna» kan jag ej neka till.

Gammal Idunprenumerant.

En gång under min skoltid började jag föra dagbok. Jag offrade den åt lågorna. Vad hade jag då anförtrott min dagbok? Jo, naturligtvis bäckfischens svärmerier, skolbedrävelserna etc. Sedan dess ha 7 år förflutit — jag är nu 23.

Jag har fått pröva på att livet icke är blott en dans på rosor, att vi sällan få våra drömmar förverkligade, att de oftast bliva brustna illusioner, att de vi aktat och älskat sedan barndomen icke alltid äro vår aktning och kärlek värda, att de vi skänka vår tro och tillit ofta svika — att dem, vi älska mest, skola vi mista.

Ödet har slagit och slagit detta sistförflutna år, hårdare och hårdare, till slut var jag alldeles nere, och jag tyckte livet icke var mycket värt att leva. Förtyvlan och ensamhetskänslan grep mig en kväll starkare än någonsin. Det inre behov vi kvinnor mera än männen ha, att anförtro oss åt någon kär vän och därigenom lätta vårt hjärta, kunde jag icke tillfredsställa, då min käraste väninna var långt ifrån mig. Då fick jag med ens en lycklig ingivelse: kanske skulle jag kunna skriva av mig min för-

tyvklan och sorg. Jag skrev i timmar, och när jag slutat kände jag icke längre en så bottenlös förtyvklan. Jag hade skrivit mig till mod att fortsätta kampen. Sedan dess har dagboken blivit mig en tillflyktsort, då mitt hjärta är fullt av sorg eller glädje.

Jag har en väninna, som är mig kärare än alla mina andra vänner. Hennes sorger äro mina sorger, hennes glädje min glädje, men alla hennes tankar äro väl icke mina, och alla mina tankar icke hennes.

Vi giver vort Hjerte og tager igen, eet kan vi ej tage og faa, vor inderste Sjæl, min lille Veninde, hvor ingen hinanden kan naa. Derfor er vi osomme, skønt vi er sammen, vi Menneskebørn, som er til, vor inderste Sjæl beholder vi selv, om aldrig saa nødigt vi vil.

Så skriver Axel Juel, och vi måste ge honom rätt. Våra innersta tankar, vår innersta själ, detta som bildar vår personlighet, kunna vi ej ge bort. Tankar, som icke kunna tänkas högt, minnen, som äro oss för dyrbara att dela — även om det är med en vän — äga vi nog litet var. Anförtro vi dessa åt dagboken, blir denna vad den bör vara: en bild av vårt inre, verkliga jag.

Lori.

En dagbok kan väl knappast vara så intetsägande, att den skulle vara av intresse endast för den, som skrivit den. En anteckning, påbörjad av barnet, och avslutad av gumman, kunde icke den äga sitt intresse för vem som helst? — Ett människoöde, som skildrar sig självt — icke smutskastat och orätt bedömt av ovänner, icke förhårligat av vänner. Dagboken anförtros ju hela sanningen, såsom man själv ser den.

För min del skriver jag icke egentlig dagbok, men gör en återblick på vad som hänt, ibland efter flera månader, skriver ned, vad jag tycker vara värt att minnas jämte några reflexioner över, vad den gångna tiden givit. Möts jag av missförstånd och andra tråkigheter, anförtro jag mina tankar över livet åt de vita bladen, det är en god avledare. I de stunder, då jag ser ljusare, skriver jag ned några rader av hoppfull tillförsikt och det lättar nog att läsa dem i dystra timmar sedan.

Att läsa en avliden mors anteckningar — vore det icke nästan som att leva med henne på nytt? Vore det icke att erhålla mors råd i många livets lägen?

Hur tänkte mor när hon var i min ålder? Hur handlade hon, när hon var i samma situation som jag nu? Vad blev följden av mors handlingssätt? Blev hon lycklig eller olycklig? Skall jag följa hennes spår eller icke?

Nympha.

CAP *Kakao*

lämnar ingen bittensats, är mycket god, dessutom dryg och billig.

JK

G O S S E N G O E T H E

FÖRSTA DELEN AV EN AV VÄRLDENS MEST BERÖMDA SJÄLVBIOGRAFIER ÖVERSATT TILL SVENSKA.
ANMÄLAN AV TOR HEDBERG.

SOM N:o 2 I DEN PÅ BONNIERS förlag utgivna serien: »Memoarer och se-dehistoria» utkom till julen den första delen av Goethes berömda självbiografi: *Dichtung und Wahrheit*, översatt och för-sedd med anmärkningar av Anders Öster-ling. Det första verket i serien var Rous-seaus »Bekännelser» i översättning av Da-vid Sprengel. Som man sålunda ser: ett stort anlagt samlingsverk, vars införlivande med den svenskspråkiga litteraturen är av verklig betydelse och kan hälsas med det mest oreserverade erkännande.

På de Goetheska memoarernas genesis, deras historiska öden och litteraturhisto-riska betydelse skall jag här icke ingå. Det skulle blott kunna bli en upprepning av vad som står att läsa i varje större littera-turhistoria och varav översättaren dessutom ger en klar och överskådlig sammanfatt-ning i inledningen. Ej heller skall jag uppehålla mig vid den dock så ytterst in-tressanta stadshistoria, som intar ett så stort rum i den första delen, en skildring av sjuttonhundralets Frankfurt, och där den gamla, ärevärdiga fria riksstaden lever i hela sin pittoreska yttre gestaltning, sin höga och förfinade borgarkultur, sina tra-ditioner, sedvänjor och ceremonier, såsom de uppfattades av det livliga, fantasirika barnet och sedan rekonstruerades av den visa och mångkunniga sextioåringen. Två märkliga händelser giva en ändå starkare relief och ett ökat intresse åt denna skild-ring. Den ena är stadens besättande av fransmännen år 1759 — Goethe var då 10 år — varvid den franske vice kom-mendanten, greve de Thorane, var inkvar-terad i Goethes föräldrahem. Det är frest-ande men kanske en smula vågsamt att i denna barnets första bekantskap med en fint bildad och tydiligen sympatisk represen-tant för en främmande kultur, spåra det första fröet till Goethes sedan så olika bedömda politiska likgiltighet. Den andra är Josefs II:s kröning till romersk kejsare, som ägde rum i Frankfurt år 1764, och som femtonåringen hade tillfälle att se på nära håll, då både hans far och morfar beklädde framstående platser inom stads-förvaltningen, den förre såsom kejsarligt råd, den senare såsom rådman, en tid även borgmästare. Den utförliga och intressanta skildringen av kröningshögtidigheterna bygger dock icke endast på de rent per-sonliga minnena utan har av den äldre minnestecknaren sorgfälligt utarbetats på grundval av tillgängliga historiska källor. Det kan icke nekas att vad skildringen så-lunda vunnit i fullständighet har den något förlorat i åskådlighet och liv. Men den unge iakttagaren var också en smula distrait; han var samtidigt upptagen av sin första kär-lekshistoria, och om han även ansträngde sig att observera och minnas allt för att se-dan kunna berätta det för sin älskade, skedde det utan något djupare intresse. Hans håg och hans tankar voro på annat håll.

Hur intressanta dessa miljöskildringar än kunna vara, är det dock omkring »gossen», såsom Goethe i regel kallar sitt barndoms-

jag, som huvudintresset samlar sig, och om man även genom skildringar i andra hand känner denna barndomshistoria i alla dess huvuddrag, är det dock obeskrivligt fängslande att höra Goethe själv berätta den. Och det trots att sextioåringens djupa, vida erfarenhet och didaktiska syfte stundom rätt hårdhänt behandlar det barns-liga materialet, lägger det till rätta för sin granskande och värderande tanke och in-väver de friska minnesbilderna i vidlyftiga, stundom djupsinniga, stundom även något torra resonnemang.

En observation som man härvidlag icke kan undgå att göra är, vilken undanskjuten roll moderns bild spelar i dessa barndoms-minnen, medan däremot faderns är nästan ständigt närvarande, rastlöst och metodiskt verksam, i detalj övervakande barnens upp-fostran och med sina historiska, konstnärliga och administrativa intressen givande de stora, väsentliga riktlinjerna åt det unga geniets framtida utveckling. Goethe synes här själv vittna emot den uppfattning av moderns övervägande del i det andliga ar-vet, som på sätt och vis blivit den histo-riska, och man frågar sig om icke denna framställning är en sentimental omdiktning av verkligheten. Eller har sextioåringens obestriddliga, allt mera framträdande fränd-skap med faderslynnat inverkat på minnes-bilderna?

Hur därmed vara må, så har denna nyktra uppfattning givit en välgörande klar-het och enkelhet åt den barnsliga gestalten. Det är intet underbarn, som möter oss på dessa sidor, det är en liten karaktärs-

full vareise med stora gåvor, en livligt spelande, men dock alltid på verkligheten fotad fantasi, ett mångsidigt praktiskt in-tresse som präglade hans lekar och syssel-sättningar, en plötsligt uppblussande våld-samhet i känslolivet under en medfödd vär-dighet, som säkerligen verkade en smula lillgammal. Hör här hur han tecknar sig själv vid fjortonårsåldern!

»Jag var icke särdeles skickad att lätt bli förtrogen med folk. Vanligen förvär-vade jag deras ynnest, men icke deras bi-fall. Jag var mest alltför livlig eller alltför tyst och verkade antingen påträngande eller alltför stel, allteftersom människorna voro mig tilldragande eller fränstötande, och så-lunda ansågs jag visserligen förhoppnings-full, men förklarades tillika vara underlig.»

Det var denne gosse, som, knappast sex-årig, på ett religiöst sätt upplevde den fruk-tansvärda jordbävningen i Lissabon och kände sin barnsliga gudatro vackla i sina grundvalar. Det var han, som, då dessa intryck utplånats, i ett högt upp beläget rum i huset byggde ett altare åt Guden, och där, vid soluppgången, dyrkade honom vid den från några rökgubbar uppstigande heliga elden. Men samme gosse hade även att utstå hån och begabberi av sina kam-rater, och fick som andra barn taga sin tillflykt till nävarna för att försvara sig.

Hans första barnsliga förälskelse blev för honom som för de flesta gossar en för-ödmjukelse. Hon var syster till en av hans lekkamrater, son till en skådespelerska, som tillhörde en teatertrupp i staden. Hon var — naturligtvis — ett par år äldre än han, och ehuru han på allt sätt sökte göra sig behaglig för henne, lyckades han icke ådraga sig hennes uppmärksamhet.

Djupare än denna flyktiga böjelse in-grep dock den episod, varmed den första delen avslutas, i hans liv. Genom den ovan nämnda lekkamraten, som då de växte upp fortfarande blev hans vän och förtrogne, hade han vid femton års ålder blivit in-dragen i en krets av ungdomar tillhörande en lägre samhällsklass än han själv och av icke alldeles oförvitlig vandel. Här träffade han en ung flicka — Gretchen — förälskade sig i henne, och lyckades även vinna hennes förtroende, kanske även en sval, kysk böjelse. Skildringen av denna kärlek mellan knappast vuxna, så helt fyl-lande gossens väsende, så litet fordrande i verkligheten, så kysk och så stormande, är förtjusande och gripande i den enkla skildringen, som försmår all lyrik och dock är fylld av poesi, och flickgestalten är i sin stilla, blonda, germanska typ helt säkert prototypen för Margareta i Faust.

Då han, genom olyckliga omständigheter, plötsligt såg sig skild från henne, genom-gick han en våldsam själskris, som be-tecknade slutet på barndomstiden. Som alltid var det kvinnan som förde honom från hemmet ut i livet.

Pierrette dansar.

*Det var Pierrette med kortklippt hår
och smidig kropp, Pierrette,
som dansar fram på lätta tår
och småler helt kokett.
Hon virvlar lätt med fjädrad grace
var kväll och gör furore
i genomskinligt silkesfräs,
Pierrette med kortklippt hår.*

*Du virvlade och flög och log
uti bevingad flykt,
du blev en snövit svan som dog
med ögonlocket lyckt.
Uti en ring av vit chiffon
med glans av pärlemor,
du blev en liten papillon
med skira vingeflor.*

*Du log igenom tårars sky
i fjärilsdans en gång.
De fuktade din vita hy
mot kruset av chiffon.*

— — —
*— En sträng som dallrade och ljöd
av livets övermått,
du blev, Pierrette, i dansens glöd
och känslornas gavotte.*

EBBA von SETH.

Tor Hedberg

SUPERIOR
IMPERIAL
SPECIAL KINA

Drick Sundgren's Thé

FRIMÄRKS
SPECIAL
INDISKT

D E R A S F R U A R

FRU MAGDA SOHLMAN, GIFT MED DIREKTÖR HARALD SOHLMAN.

DÅ MAN FÖRSTA GANGEN TRÄFFAR fru Magda Sohlman, får man en ofrivillig lust att fråga denna blonda, slanka dam med den svala, litet kyliga charmen, om hon har engelskt påbrå. Gör man det, får man det litet förbluffande svaret att det tvärtom rinner tyskt blod i hennes åder, vilket hennes flicknamn Leidesdorff också antyder. Direktör Harald Sohlman, som i sin egenskap av mångårig chefredaktör i Aftonbladet visat sig som varm tyskvän har alltså i sitt privatlivs viktigaste allians kunnat följa sina germanofila sympatier på samma gång han varit patriot nog att förena sitt öde med en svenska, ja en infödd stockholmska. Som värdinnan i det charmanta hemmet vid Hantverkargatan med ett leende förklarar, att alla människor kalla henne för engelsk typ, riskera vi tillägget att hon säkert i sitt behagliga väsen har en del egenskaper, som vi vant oss att kalla engelska men som kanske med lika gott fog förtjäna svenskt namn: en frisk, osentimental syn på tingen, en välgörande common sense och en förkärlek för friluftsliv och sport. Och på samma gång gör fru Sohlman intryck av att vara en äkta stockholmska med ett jämnt, friskt humör, en viss käckhet i uttrycken då och då som förräder, att hon lika litet är en stel societetsmarionett som en ytlig modedocka.

»Jag tycker om att träffa många olika slags människor», berättar fru Sohlman, och den lusten får hon också tillfredsställa, tack vare de många intressen, hennes man äger vid sidan av sin nuvarande huvudbefattning som direktör i Aktiebolaget Familjeboken. Fru Sohlman är visserligen icke själv någon skytt, men hennes livligaste intres-

Fru Magda Sohlman.

se näst hemmet är skytterörelsen, där Harald Sohlman såväl som fadern August Sohlman gjort en så viktig insats. Och hon försummar högst ogärna en fältskjutning eller större skjutning vid Skuggan. I salen, som prydes av gamla släktporträtt, stå i glänsande rader silverpokaler, vandringspris, som en tid gästa förbundsordförandens hem, innan de lämnas ut till någon modern Wilhelm Tell.

När landsstormsförbundet har föredragsafton finner man nästan alltid vice ordförandens fru som intresserad åhörarinna, likaså på svensk-tyska föreningens sammankomster, ty i denna sammanslutning är direktör Sohlman en värderad styrelseledamot. Såväl direktör som fru Sohlman äro mycket intresserade av teater och se allt värdefullt i teaterväg.

Men mest av allt är fru Sohlman fäst vid sitt hem och hon är trots sin ungdom »gammalmodig» nog att fördöma det moderna umgängeslivets jäkt. Hällre än att vara med om stora mottagningar på 150 personer, där man träffar alla och ingen, eller att med iltågsfart rusa igenom en middag för att omedelbart efter kaffet störta på nästa sällskapsplikt, som blivit vanligt i en del kretsar, föredrar hon små lugna tillställningar, där värdinnan får skapa stämning, ägna sig åt gästerna. Och fast hon själv både är road av modärna danser och kan spela ragtime med den rätta synkoperande klämman, avskyr hon teer med förmiddagsdans. »Jag säger som jungfrurna: Jag vill diska undan först. Roa sig skall man göra på kvällen, på dagen skall man göra nytta.» Diskningen är ju en djärv liknelse i detta fall och betyder en av de hundra sysslorna i ett stort gästfritt hem, läxläsning med en femtonårig son, arbeten för en tombola eller, om det är helgdag, en cykel- eller skidtur. Det är nog friluftslivet i förening med en sund fysik och ett gott lynne, som gör värdinnan i det Sohlmanska hemmet till den harmoniska, vitala och behagliga personlighet hon är.

R.

IDUNS KVINNOKLUBBAR — DE NÄSTA STEGEN

VID NÄSTA SAMMANKOMST I Stockholmsklubben onsdagen den 6 febr. kl. 7,30 e. m. på Fenix håller grevinnan Fanny Wilamowitz von Moellendorff föredrag om »Septemberdagar i Darmstadt och novemberdagar i München». Vad hon närmast kommer att skildra är en rad intressanta upplevelser dels i greve Keyserlings »Vishetsskola», dels i München under Hitlerroligheterna. Efter föredraget blir det som vanligt samkväm med te 1:50.

Anslutningen till klubben har blivit över förväntan stor — vi räkna f. n. omkr. 250 medlemmar — och det finns i Stockholm faktiskt ingen lokal tillgänglig för detta ändamål, som är större än den för resten mycket hemtrevliga på Fenix. Då absolut inga fler än de redan anmälda kunna rymmas i lokalen, måste klubbens styrelse bestämt säga ifrån, att inga andra än de, som hittills ha anmält sig och som alltså äga rätt att utfå medlemskort till klubben, ha tillträde till denna sammankomst. Medlemskortet torde helst snarast utlösas på Iduns expedition.

Det är emellertid tråkigt för styrelsen att

behöva säga nej till någon, som önskar inträde i klubben. Vid nästa sammankomst kommer därför att dryftas, huruvida icke lämpligen en ny sektion av klubben skall upprättas. Denna klubb n:r 2 skulle även den sammanträda var fjortonde dag och om möjligt bli delaktig av samma föredrag etc. som klubben n:r 1.

Från syaftonen den 23 jan. visas på annat

trätt. Ringens allt i allo drivande kraft och alltid idérika styrelsemedlem är målarinnan fröken Maja Setterberg.

Konstnäreringen i Stockholm har i dagarna firat sitt 15-årsjubileum. Den är ej blott en sällskaplig sammanslutning utan har även gjort så betydande konstnärliga insatser som anordnandet för några år sedan av en utställning av svenska konstnärspor-

trätt i numret några bilder. Både den musik fru Elisabeth Kuylenstierna (maka till major Osvald K.) föredrog och fröken Ekströms uppläsning mottogs med förtjusning.

Iduns kvinnoklubb i Malmö sammanträder den 4 febr.

Den 4 febr. kl. 8 e. m. har Iduns kvinnoklubb i Malmö sin första sammankomst i Stadt Hamburgs festvåning. Till detta möte tages ingen entréavgift, men naturligtvis måste de, som vilja delta i te-supén, lösa särskild tebiljett till kr. 1:50. Mötet äger rum under fru Marie-Louise Donnés ordförandeskap. Särskilda värdinnor skola taga hand om de närvarande, så ingen behöver draga sig för att komma ensam.

Vid denna första sammankomst håller fru Sigrid Danius föredrag om »Musiken i livet». Fröken Maja Oterdahl läser upp några av Anders Österlings dikter. Vidare musik och samkväm med te-supé. Fröken Fredrique Lefèvre demonstrerar mattknytning, och det blir säkert både roligt och intressant.

Vid **Kraftnedsättning efter sjukdom** är järnmedicinen Idozan det bäst stärkande och aptitgivande medel. Intages lätt av såväl barn som äldre. Snabb och överraskande verkan. Genom Idozans 5-dubbla järnhalt jämfört med andra dyl. prep. är detta preparat avsevärt billigare än andra järnlösningar. Rådfråga läkare. Fås på alla apotek.

IDOZAN
FÖRNÄMSTA JÄRNMEDICIN

UNDERVATTENSBÅTEN "U 72 A"

AV STEFAN ZEROMSKI. FRÅN POLSKAN AV E. WEER.

Eftertryck förbjudes.

(Forts. o. slut.)

STUMMA OCH PÅ SVIKTANDE KNÄN vandrade de hemåt.

Dagen därpå träffades de ej vid den gemensamma frukosten. Otto hade redan tidigt på morgonen givit sig ut i skogen. Hans betjänt meddelade, att greven gått ut på jakt. I själva verket strövade greve Otto planlöst omkring på skogsstigarna och brottades med stormen, som böjde trädkronorna mot marken och brusade fram genom alla dalar. På samma gång brottades han med sig själv och försökte genom kroppsliga ansträngningar, språngmarscher uppför kullarna och rätt emot vinden genom dalarna bli herre över det lössläppta rovdjuret i sitt inre. Då han i skymningen återkom hem, lät han genast genom sin betjänt fråga om damerna togo emot. Han infann sig med mörk uppsyn och var besynnerlig och brysk, nästan ohövlig. I bittra ordalag började han för styvmodern klaga över vanskötseln av godset. Då styvmodern försökte påvisa orsakerna till en del av de anmärkta missförhållandena och gick ut i ett angränsande rum efter några papper, stack han ett litet kort i Teresas hand. Kortet innehöll en med fin stil skriven marschroute genom rummen och korridorerna i hans flygel. Han helt enkelt beordrade henne till sig, sedan han på förhand omtänksamt ordnat allt och sänt i väg tjänstfolket åt skilda håll. Som i ett simpelt kärleksäventyr kallade han henne till ett nattligt möte. Och ändå kom hon ödmjukt villig och hängav sig åt honom utan en skytt av skrupler. Då han mot morgonen ledsagade henne genom raden av tomma rum, kysste hon med ödmjuk vördnad hans händer och fångade in varje hans andetag med sina brännheta läppar. Och natt efter natt under loppet av dessa sista dagar hade detsamma upprepats.

Klang förde fartyget, han vakade vid manometrar, periskop och ratt. Greve Otto lade sig påklädd på sin bädd och somnade tungt. Några timmar hade väl gått då Klang kom in och väckte honom.

Han måste stiga upp, ty fartyget var nu ute på öppna havet. Han tvättade och klädde sig i hast och intog sin frukost. Om några ögonblick skulle gasmotorerna stängas av och de elektriska sättas i gång och fartyget skulle gå under vattnet. Chefen sprang upp för trappan och gick genom navigationshytten ut på däck. Först med blotta ögat och sedan genom sin skarpa kikare blickade han spanande ut över havet. Så långt blicken nådde ett enda fradgande grönt och vitt, tornande böljekammar och sprutande skum. Nordanblåsten trängde genom mærg och ben. Chefen gav order att skorstenen skulle fällas ned, ty fartyget drevs nu av ackumulatörerna, han inspekterade kanonerna under däck och varenda skruv i däckluckan, och med tillhjälp av ett förstöringsglas förvissade han sig om att inte ett sandkorn hade fastnat i gängerna på huven över det fyrbåksliknande lilla torn som inneslöt huvudnedgången. Då allt var fixt och färdigt, steg von Arffberg högtidligt ned under däck och gav order om stängning. På toppen av periskopet fästes en illusio-

Hjälten i novellen — påbörjad i nr 1 — greve Otto v. Arffberg, chef å undervattensbåten 72 A, har återvänt till sitt fartyg efter permission, tillbringad på familjegodset i Pommern. Under det fartyget på sin krigsexpedition plöjer sig väg genom vattnet, genomlever v. Arffberg i tankarna veckorna på godset där den passion blossade upp, som förtär honom: passionen till hans stupade brors maka. En stormig marskväll vid broderns grav drivas de två i varandras armar.

riskt imiterad fiskmås för att maskera båten. Huven föll ned med en skräll. De elektriska lamporna under däck strålade upp. På ett ögonblick spred sig den specifika undervattensluften från fartygets ena ända till den andra. På chefens order öppnades vattentankarnas rör och vattnet släpptes in i tankarna. Inom en minut hade vattnets tyngd ökat fartygets vikt så att det sänkte sig några meter under vattenytan. Den komprimerade luften, som i små kvantiteter pressades ut ur speciella motorer, vidgade sig och blev tjänlig att andas. Den förskämda drevs ut av motorgaserna. Det elektriska maskineriet arbetade nu för fullt. Fartyget gick under vattnet med minskad, »elektrisk» hastighet, knappa sexton kilometer i timmen.

Som Klang hade vakat hela natten gick han nu till vila, och chefen själv ställde sig vid periskopet. Lutad över nedre spegelns blanka yta hade han för ögonen en rundvy på tolv kilometer. Han såg tydligt havet framför, bakom och på sidorna. Det var som om han haft ett tredje öga. Han var förvandlad till en väldig vatteninsekt, som ser den yttre världen från havets djup. Yttervärlden, fångad av den ringformiga linskristallen, som höjde sig några centimeter över vattnet och lutade i 45 graders vinkel mot horisonten, återkastades i den övre spegeln som i ett fotografiskt objektiv, och bilden föll genom en lång tub

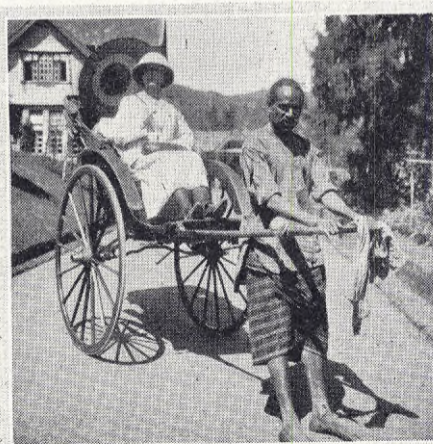
av några centimeters omkrets i förminskad skala på den tredje spegeln. Fartygschefen såg hela den runda horisonten lika tydligt som om han sett den med blotta ögat. Framför sig hade han de avlägsna konturerna av fastlandet, nu på väg att försvinna i skummet, röken från ångare långt borta i fjärran och skummande vatten, vatten utan all ände. Ju mer fartyget avlägsnade sig från land, dess ödsligare blev havet. Intet spår av liv. Endast vatten, vatten. Då Otto von Arffberg tid efter annan sänkte blicken mot spegeln, såg han blott en grågrön, vråkande jättemassa. Ibland stänkte vattendroppar upp på den övre linsen och grumlade bilderna i den undre spegeln, och med en enda sväng på rodret sänkte han då fartyget djupare, så att periskopet kom under vatten och de hinderliga dropparna sköljdes bort.

Klang sov sina timmar, steg upp och trädde i tjänstgöring. Delat på två blev arbetet lättare och enklare. Chefen hade endast att observera vissa apparater. Det bar alltjämt framåt.

Efter några timmars färd under vatten ropade Klang att han såg ett fartyg. Von Arffberg skyndade genast till. På långt avstånd varseblevo de en fransk transportångare. De styrde ofördröjligen emot den, och komna på lagom avstånd stego de. Som alltid signalerade de att båten skulle stanna och vänta. Men ångaren stannade ej och gav intet svar. Otto von Arffberg utropade ögonblickligen en order. Besättningen gjorde torpeden klar. Klang siktade och bidade rätta ögonblicket att låta torpeden gå. Han ägde ett osvikligt säkert öga och på samma gång den roburet a es triplex som Horatius anbefaller åt sjömännen. Torpeden av Aubrys system med gyroskopet, som säkerställer loppets oföränderlighet, flög ut ur sin tub och styrde rätt mot det fientliga fartyget. Arffberg, som stod vid periskopet med ögat fäst på spegeln, slungade i detsamma fram ett kommando: — under vatten! Chefen hade i spegeln varseblivit två torpedbåtar, som hittills varit gömda bakom den stora ångaren men nu plötsligt döko fram och närmade sig undervattensbåten. Innan denna hunnit dyka fullständigt varseblev chefen att lastångaren träffats av torpeden. Träffen var så fruktansvärd och dynamitladdningens explosion så förödande att fartyget bokstavligen slets i stycken. Det enda Arffberg såg var gröna vattenvirvlar och gulvitt skum. Med en känsla av triumf lämnade han sin post vid periskopet, ty båten var nu i djupvattensläge och man kunde ingenting se längre.

De båda officerarna återtogo sina sysselsättningar. De arbetade lugnt, ihärdigt och systematiskt. Det fanns ingenting av vare sig demon eller bandit hos dem. De voro hederliga sjöofficerare, som uppfyllde sina plikter samvetsgrant och på föreskrivet sätt. Men över deras hjärnor låg det som en rök av känslans kvävda flammor, under den yrkesmässiga kallblodigheten gömde sig en bottensats av rent mänsklig sorg. I manskapets ögon stod skrivet en äkta tysk lydaktighet, militärisk disciplin och

(Forts. sid. 112.)

Friherrinnan Signy Ehrensward på färd genom Kandys gator, Ceylon. Friherrinnan E. har nyligen hemkommit från en resa till Ceylon där hon gästade vänner på té- och gummiplantagen. Återresan togs över Indien med ett längre uppehåll i Calcutta, där hon gästade Tagore ute vid hans skola Santiniketan.

KJOL BLIR ELEGANT
KEMISKT TVÄTTAD
ELLER FÄRGAD HOS
ÖRGRYTE KEMISKA TVÄTT- & FÄRGERI AB + GÖTEBORG

Pröva

Tuppens Zephyr

och Ni köper ingen annan.

EFTER RIDÅFALLET

DEN 22 JANUARI HADE STRINDBERG, om han levat, fyllt 75 år. Dramatiska teatern hedrade hans minne genom att framföra »Brott och brott».

Stycket, som skrevs 1899, har till yttre ram Paris och till händelsekedja en dramatisk författares ovissa väg mellan framgång och nederlag. Den inre strukturen utgöres av mannens tvåfaldiga kärlekshistoria, idékärnan av omvändelseproblemet. Men ledmotivet på vilket hela denna tragiska komedi är byggd, är ett spörsmål över vilket Strindberg redan under sin Infernotid grubblade. Kan man döda med tanken? Kan man hata ihjäl en människa? Och är man ansvarig för om ens onda tankar genom en slump gå i uppfyllelse? Ser en allvetande försyn till uppåt, som kanske aldrig nått över en outtalad dunkel förnimmelse i en överspänd hjärna, eller till de händelser i verkligheten, som på något mystiskt sätt kunna sättas i samband därmed? Något direkt svar på frågan ger stycket knappast. Där älskas och hatas, lides och njutes. Där finns dov kyrkogårdsstämning, innerlig modersglädje, sensuell kvinnodyrkan och övervallande livslust. Där spinnas ett nät av händelser, som skenbart bottna i en förbannelse över ett oskyldigt barn, utslungad under rusets och passionens inverkan men som i själva verket få sin naturliga förklaring. Där försiggå ting, som »icke äro människors verk» utan sprungna ur diktarens tro på »makterna». Och där länkars slutligen två människor ihop, nästan vansinniga av inbördes misstänksamhet, ty de påbörda varandra brott, som ingen av dem begått, även om den ena för länge sedan gjort sig skyldig till en förbrytelse, som förblivit en hemlighet både för lag och samhälle. Men själva upplösningen på detta psykologiska penitensspel, fullt av grubbel och mysticism, är anmärkningsvärt ljusst. Försoningen finns — i botgöringen. Den onda kvinnan måste visserligen lämna sitt artistkall där hon verkat mera på grund av livshunger än inneboende skapartvång, men hon går ej under utan återvänder till hemmet. Och författaren själv, Maurice, vinner återlösningen genom religionen, får fortsätta sin bana mot nya litterära segrar och återförenas t. o. m. med sitt barns goda mor. Han blir den religiöse botgöraren som i kyrkan och i Gudstron söker en räddning från brott och dom.

Strindberg älskade korta satser där orden föllo som hammarslag, och han var som ingen annan koncentrationens mästare. Att komponera ihop längre objektiva skådespel låg ej för honom, ty just styrkan i hans intensitet reste hinder för dess ut hållighet. Därför lyckas han så ofta bäst med de första akterna. Så även i »Brott och brott». Den sista delen är avgjort svagare än början, det starka greppet om själarna lossnar och det blir lätt bara gräl eller djupsinniga grubblerier. Själva upplösningen förefaller också en smula lättvindigt frånkommen när den ses mot bakgrunden av allt det mörka, mystiskt överspända, som

rört sig i de ödesmärkta människornas förpinade hjärtan. Men ett är säkert: när man nu åter hör ett Strindbergsdrama med sina korta, tvärhuggna, av spänning mätade repliker så förstår man vad stor dramatisk konst bör vara. Och man kan endast beklaga, att man får så litet av den varan i våra dagar.

Gustaf Linden står för regien. Med alla dess många förtjänster förefaller det ändå som om han tagit väl tungt på denna komedi, som om spelet kunde ha lyftats till ett något lättare plan. Det är onödigt beklämmande, allt för kraftigt dämpat. När Jeanne t. ex. i första akten sitter väntande på kyrkogården gör hon intryck av en kvinna, som varit olycklig hela sitt liv i stället för blott två korta timmar. Hon har dock hållit lyckan i sina armar ända till denna stund. I rollen gav för övrigt Jessie Wessel uttryck för en moders stilla glädje och en älskande kvinnas hengivna uppoffring. Men framställningen snuddade farligt nära vid det gråtmilt sentimentala.

Fru Bosse återsåg man i hennes gamla roll som Henriette. Hon gör den med all den skicklighet hon är mäktig av: ljus, barnslig och på samma gång retande sensuellt. Särskilt verkningsfull var den utomordentligt gjorda entrén i första akten där hon kommer som en virvelvind i sin svart-röda klänning, en kvinna med brinnande åtra och olycka i spåren, med makt över männen och en atmosfär av sinnlighet omkring sig, sugande alla inom sin trollkrets. Men även den svåra övergången till botgörerska klarade hon vackert och trovärdigt. Hennes offer, Maurice, spelades av Gustaf Molander, som på det hela taget

gav en intelligent, lyckad och mänsklig bild av den dramatiska författaren, dennes berusning inför framgången, hans ruelse, raseri, förnedring och slutliga omvändelse. Gösta Hillberg var »åsnan för triumfvagnen», den bottenärlige, förskjutne artisten med det varma hjärtat och den självpålagda botgöringen, samt Albion Örtengren abbén.

Den välbesatta salongen hade svårt att klappa sig varm. Publiken var tydligen gripen av det Strindbergska vedergällningsstyckets intensiva kraft. Skola Stockholmarna i framtiden hedra sig och visa, att de ej glömt sitt lands store diktare för allt andefattigt kram, som en nutid bjuder på? Det återstår att se.

*

På Blancheteatern har ett gästspel efterträtt ett annat. Det är Lili Ziedner, som lämnat revyn och cabareten för att pröva sina krafter som grevinnan Lolotte i ett lustspel med samma namn av Leopold Lipschütz. Pjäsen är ett förfärligt misch-masch med ett minimum av sunt förnuft. Den handlar om en änkegrevinna, som på det mest obesvärade sätt pungslår sin rike måg på den ena miljonen efter den andra. Här för använder hon alla möjliga knep, till slut även det att gifta sig. Dock ej, som hon hotat, med en tve tydlig zigenarmusikant, utan med en baron, lika fin och utfattig som hon själv.

Teaterns gäst bröt sig med frejdigt mod ur ensemblen och spelade för sig själv. Stycket borde egentligen hetat »Grevinnan Ziedner», ty det fanns mer av Lili än Lolotte i den burliska figuren. Hon hade tagit med jargongen från revyscenen och slagfärdigheten från cabaretestraden. Men också sitt oförbränneliga humör och sitt eget obetalbara sätt att säga en uddig replik: sötsurt, vasst och gärna med en liten verkningsfull krumelur på slutet, som sätter en oväntad piff på det hela. Skada bara att samspelet vårdslösades och memoreringen brast till den grad, att sufflörens namn rätteligen bort stå på rollistan. Kanske blir det bättre när man spelat sig varm. Ty Lili Ziedner har en sällsynt förmåga att komma i kontakt med publiken.

För övrigt innehades huvudrollerna av Dagmar Lindén, Hugo Tranberg, Ragnar Arvedson och Nils Lundell. Man spelade konventionell teater utan att lägga för mycken vikt vid figurernas utmejsling. Det var nu inte heller mycket att göra av. Och man försökte efter bästa förmåga anpassa sig efter gästens tokroliga nycker.

Fröken Ziedner fick blommor av många varma beundrare. Man skrattade gott åt hennes befängda grevinnan och tog kvällens små missöden gemytligt.

Lili Ziedner som den dråpliga grevinnan Lolotte på Blanche-Teatern. (Almberg & Preinitz.)

Pewer!

SKOTTÅRET

ger damerna en chans, så gör även

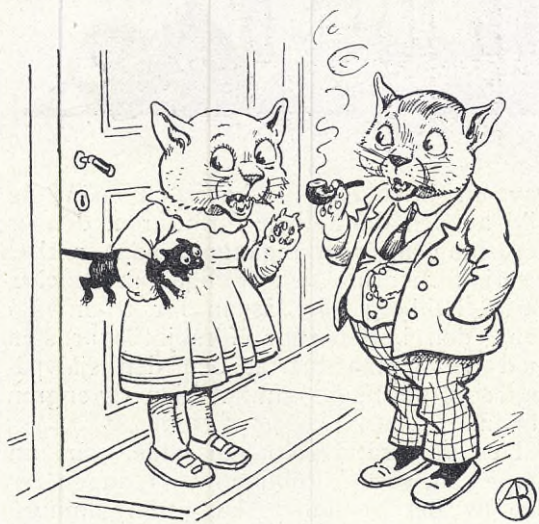
Yema
HUDCREMETVÅL

Carl Peter

PÅHLSSONS
Dessertchoklader
Högfina kvalitéer

Tillverkare: A.-Bol. Carl P. Pålssons
Choklad- och Konfektfabrik, Malmö

Mor Kissekatt: Jag förstår inte, varför lillan skriker så. Hon kan då omöjligt vara hungrig, hon fick ju mjölk nyss!

Gossen som inte ville äta välling.

STIG TYCKTE INTE OM HAVREVälling. Var morgon när han skulle äta frukost och vällingen sattes framför honom på barnkambordet, gnällde han:

»Jag vill inte ha välling, jag tycker inte om välling, jag äter inte upp min välling!»

Och han åt inte heller upp den. Ingen enda morgon åt han upp den, den stygga pojken. Barnjungfrun Ingrid kaxade på honom och visade, hur snällt lilla-syster åt, sked för sked, ständigt gapande efter mer, — men det hjälpte inte.

Stig sköt bort tallriken med välling, när den knappt var halväten, och gömde ansiktet i bordsduken för att ingen skulle komma åt att mata honom.

Så en natt vaknade Stig vid ett underligt buller från fönstret. Han satte sig yrvaken upp — månen sken in i rummet och en strimma föll rätt på lilla syster, som slumrade gott med sin fulaste docka i famnen. Men vem var det, som stod på fönsterbrädet? Jo, den lustigaste lilla skogsalf med blå toppmössa och silverglittrande dräkt, precis som i sagorna.

Nu sade han något med en tunn, pipande röst:

— Det är ju du, som heter Stig och aldrig äter upp din välling? frågade han.

— Ja-a-, sade Stig och försökte att inte se generad ut.

— Följ då med mig så ska du få se någonting, fortsatte alfen.

Stig kravlade ur sängen i sin långa nattskjorta, litet rädd, men också litet nyfiken.

— Håll hårt i min hand, sade alfen.

Stig hade inte väl gjort som han blivit tillsagd förrän han kände sig sväva i luften, högt, högt upp, så han nästan tappade andan.

— Håll hårt i min hand, sade alfen, för släpper du, dimper du ned på kyrktornet, och då kan det hända, att du gör dig illa. Ser du skogen därborta? Dit flyger vi.

Trädtoppar snuddade vid Stigs fötter, uppskrämda ugglor kraxade hest vid hans öra och en liten ekorre släppte ett ekollon rätt i hans mun.

— Nu är vi framme, sade alfen och

Fixeringsbild.

Här är Karna, som vaktar prostens gåss. Men var är prosten? En bok i present tilldelas de tre först öppnade rätta lösningarna. Svar märkt "Fixeringsbild" inom en vecka efter numrets datum.

Stig hissnade, så fort bar det nedåt. Han fick syn på en liten grå stuga mitt i en sjö, en sjö med underligt grått, simmigt, tjockflytande vatten.

— Där bor jag, sade alfen, och du ser själv hur otrevligt vi har det. Vi kan inte tänka på att gå ut utanorstövlar, och i morse ville ingen gå till brunnen efter vatten. Ser du den där sjön, som stiger och stiger? Vet du, vad det är för någonting?

— Neej, stammade Stig och tog fastare tag i enebusken, där alfen placerat honom.

— Det är all den välling, som du och andra obeskedliga barn lämnar kvar på era tallrikar, sade alfen och såg strängt på Stig.

Stig blev röd över hela ansiktet — inte ett ord kunde han ge till svar.

— Du förstår, sade alfen litet vänligare, hit rinner all den där vällingen och vållar oss ett förskräckligt obehag. Hela marken blir genomblöt runt omkring vår stuga och den sista veckan har det blivit en sådan här sjö. Du har visst lämnat ovanligt mycket på tallriken de sista dagarna? Nu kan vi inte uthärda längre, och så beslöt vi i går, att

Max och Bella.

Den valpen Max har lust för spratt, och kissen Bella med, så stor en lust, att faktiskt allt i huset går på sned!

Gardinerna ha stora hål, en fruktskål finns ej mer, en byst i golvet föll i går med duken som drogs ner.

Men hallmattan är ännu hel... "Kom hit och hjälp ett tag!" befäller Max en förmiddag. "Jag håller fast — nå, drag!"

Och Bella drog — den sprack i tu, precis som klippt med sax! "En billig sort — det märks minsann!" sa med förakt vår Max.

Men ändå flyr i största hast vår Max såväl som Bell. För fastän mattan billig var, så vankas kanske smäll!

Jössemor: — Hur är det fatt, min pojke? — Jag har stuktit mig så otäckt på farbror Igelkott! Han ville, att vi skulle hoppa bock över honom.

jag skulle ta dig hit och visa, hur du ställt till det för oss. Lovar du mig nu att äta upp din välling ordentligt hädanefter?

— Jaa då, snälla skogsalf, mumlade Stig och kramade alfens hand.

— Det är bra. Och säg till alla dina vänner att göra detsamma. Då kommer vi att få det så torrt och trevligt kring vår stuga, så du kan aldrig tro. Och nu ska jag föra dig hem igen. Håll hårt i min hand!

Stig vaknade med ett ryck.

Solen sken in i barnkammaren. Ingrid höll på att klä lillasyster och log mot Stig.

— Upp, sjuovare, klockan är nio! Snart är det frukostdags.

— I dag ska jag äta upp all min välling, Ingrid, sade Stig allvarsamt.

Huvudbry.

TRE STÄDER.

1. I mitt första man handel bedriva plär. Mitt andra har både ris och bär.

2. Om vår mitt första du med vördnad talar. Mitt andra mäktig flyter fram i dalar.

3. Mitt första var riddarens trygga hamn. Mitt andra vanligt är som namn. Var och en av dessa tre charader syftar på en svensk stad. "Mitt första" anspelar på namnets första del, "mitt andra" på namnets andra del.

DOLDA DJURNAMN.

Jag var i Paris hela förra månaden. Han framhöll ej onaturliga medel utan mycket naturliga.

I det avseendet är inte Frippe lik andra. Han skall bli kontrollant i loppet Stockholm runt. Låt upp dörren så snart du kan, jag måste ha luft. Klockan går åtta minuter före.

Lösningar av uppgifterna i n:r 4.

Dolda träd och växter: Viol, morot, al, asp, nejlika, reseda, jasmin, ris, pil, tall, aster, en.

Fixeringsbilden i nr 3 har rätt löst av Sture Hedfors, Huskvarna, Barbro Winkvist, Kungsåra, Västerås och Bengt Törnqvist, Lasarettet, Vadstena, vilkas brev först öppnats och som alltså erhålla var sin bok i pris.

Ett värdefullt bruk

är att dagligen intaga en av Spieckers **Sanokapslar**. Återupp-rätta på kort tid nervsystemet, undanröja trötthet, missmod och sömnlöshet, alstra energi, levnadsmod och spänstighet! Finnes å alla apotek och i kemikalieaffärer i askar à kr. 2.25 och 4.25.

IDUNS PORTRÄTTGALLERI

LOUISE SILFVERSWÄRD.
F. Siljeström, Stockholm. Anka efter kanslirådet Carl Silfverswärd.

80 år den 7 febr.

EVA af WINKLERFELT.
Fröken, Stockholm. Dotter till överstelöjtn. J. af Winklerfelt.

70 år den 24 jan.

EVA von STOCKENSTRÖM.
F. frih. Beck-Friis, Dunker. Anka efter överkammarherren H. A. von Stockenström.

60 år den 1 febr.

EBBA THOTT.
F. frih. Beck-Friis, Hälsingborg. Anka efter överstelöjtnanten, frih. E. O. I. Thott.

60 år den 3 febr.

MARIE-LOUISE GABRIËLSSON.
F. Silfverhielm, Enviken. Anka efter kyrkoherden Olof Gabriëlsön.

60 år den 7 febr.

ALMA KRUISE.
F. Sylvan, Hälsingborg. Maka till kaptenen, friherre Carl O. Kruise.

50 år den 2 febr.

HELGA SÖDERHIELM.
F. Suve, Runhällen. Maka till stationsinspektoren Fritz Söderhielm.

50 år den 2 febr.

SIGNE TUNELL.
F. Huldt, Umeå. Maka till apotekaren Bernhard Tunell.

50 år den 3 febr.

MAGNA SKOGMAN.
F. Lykseth, Stockholm. Operasångerska. Maka till expeditionschefen, frih. Karl Skogman.

50 år den 6 febr.

JOSEFINA LILLJEHOLM.
Fröken, Stockholm. Erhållit sällskapet "Pro Patrias" stora silvermedalj.

Text här nedan.

MATHILDA KALLSTENIUS †.
F. Molinder, Västerås. Anka efter stadskassören i Filipstad, G. G. Kallstenius.
* 1834, † den 13 jan.

CLARA CARLHEIM-GYLLENSKÖLD †.
F. Braconier, Malmö. Anka efter läroverksadjunkten S. G. M. Carlheim-Gyllensköld.
* 1841, † den 19 jan.

JENNY ÖDMANSSON †.
F. Becker, Stockholm. Anka efter professorn vid Karolinska institutet, Ernst Ödmansson.
* 1844, † den 15 jan.

FANNY HORNEY †.
Fru, Skog. Anka efter apotekaren C. Horney. Har i 36 år förestått poststationen i Skog.
* 1845, † den 3 jan.

HILDA LUNDBORG †.
Dotter till rådmannen A. L. Holmquist, Arboga. Anka efter grosshandlare L. W. Lundborg, därstädes.
* 1851, † den 17 jan.

Hyllning.

Till fröken Josefina Lilljeholm överlämnades söndagen den 20 jan. i kapten Axel Focks hem, i närvaro av inbjudna släktingar och vänner, Sällskapet "Pro Patrias" stora silvermedalj för trohet och flit. Här om någonsin kan det sägas att utmärkelsen varit välförtjänt, då fröken Lilljeholm i egenskap av husföreståndarinna tillbringat den huvudsakliga delen av sitt liv inom samma familj, först hos fabrikkör E. A. Naesman i Eskilstuna under åren 1880—1895 och sedermera hos dennes dotter gift med kapten Fock.

GERDA HÄRDELIN †.

Fru, Konstnärinna, Näsviken. Maka till f. kaptenen vid Hälsinge regemente, A. Härdelin.
* 1853, † den 11 jan.

Gerda Härdelin.

Malin Östberg.

Fröken L., själv nu 76-årig och en typ av gammaldags fryntliga, kunniga och arbetsamma kvinnor, ägnar sig alltjämt med ospard möda och aldrig svikande intresse åt den familj, vars medlemmar hon numera helt förklarligt betraktar såsom "de sina".

*

Rättelse.

Genom ett beklagligt misstag stod i förra numret under fru Anne-Charlotte Lindgrens porträtt: Anka o. s. v., i stället för: Maka till handlanden Einar Lindgren, Kristianstad.

MALIN ÖSTBERG †.

F. Meijer, Bosjökloster, Snogeröd. Maka till kyrkoherden C. N. Östberg.
* 1854, † den 14 jan.

KVINNOKLUBBAR OCH KVINNOGÄRNING

Iduns kvinnoklubb i Stockholm växer med glädjande hastighet. Till första sammankomsten infann sig ett hundratal damer, till den andra, varifrån denna bild tagits, bortåt 250. Bilden visar den ena av de två sammanhängande salar på Fenix, dit sammanträdet, som hade form av syafton var förlagt. Här ovan återfinns man: 1) klubbens ordförande, fru Marika Sjernstedt; 2) fru Elisabeth Kuylenstjerna, som underhöll med musik; 3) sküdespelerskan vid Dramatiska Teatern fröken Märta Ekström, som läste upp ur Andersens sagor; 4) fröken Hilma Hultgren, som demonstrerade mattknyting. (Foto Holmén). Vidare meddelanden om klubben återfinns på annat ställe i numret.

Den populära författarinnan fru Mathilda Malling har nyligen fyllt 60 år. Högtidsdagen tillbragte hon såvitt man vet i Italien.

De unga damer från systrarna Hultgrens ateljé, som hjälpte till med att visa mattknyting, samlade en tät skara intresserade och läroaktiga damer. (Foto Holmén).

Till slut på denna sida också en liten blick på kvinnornas fram-marsch i andra länder. Här ovan se vi den moderna turkiska kvin-nans obeslöjade ansikte, lysande av en genom friheten utvecklad intelligens. Den svartklädda t. v. är Latifeh Hanum, gift med Mustafa Kemal pascha, den tur-kiska republikens president. Vid ett bombattentat nyligen mot mannen räddade hon honom, men blev själv sårad. Den andra damen är Galibeh Hanum, den turkiska konseljpresidentens maka. — I nedre raden: t. v. madame Curie, som på 25:te års-dagen av upptäckten av radium fick en nationalbelöning på 40.000 frcs; i mitten världens enda kvinnliga minister, fru Kolontay, ryskt sändebud i Norge; t. h. en av de tyska riksdagskvinnorna fru Dransfeld.

I HÄNDELSEERNAS KALEIDOSKOP

Emil Sjögrens fru, vars sympatiska yttre återges här t. v., har nyligen anordnat en Sjögrens-konsert i Stockholm. Om sina minnen från mannens tid berättar hon på nästa sida. (Foto Holmén).

75-årsdagen den 22 januari av August Strindbergs födelse firades med minnesföreläsningar på en rad svenska scener. I "Gustaf Vasa" på Svenska teatern var det Gösta Ekman som i Erik XIV:s roll grep starkast. "Det var kanske icke historia, han spelade", skrev en recensent, "men det var mänsklighet". (Foto Almberg & Preinitz).

Den nyaste populära sporten är motortolkning, d. v. s. skidåkning efter motoråkdon. Vid en tolkningstävling i Stockholm en av de senaste söndagarna utförde flera flickor beundransvärda sportbragder och frågade inte efter, att de stodo på huvudet ett dussin gånger. En av dem som utmärkte sig var fröken Ebba Gullman, som här ovan ses åka i par med hr Cederlund.

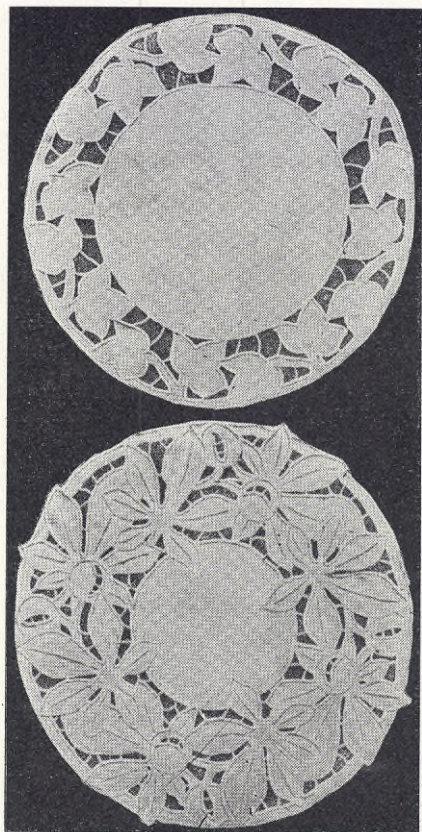

Det enkla träkors på Nya kyrkogården, som med sin inskrift "O crux ave spes unica" utmärker Strindbergs grav, smyckades på minnesdagen med blommor av beundrare. (Foto Holmén).

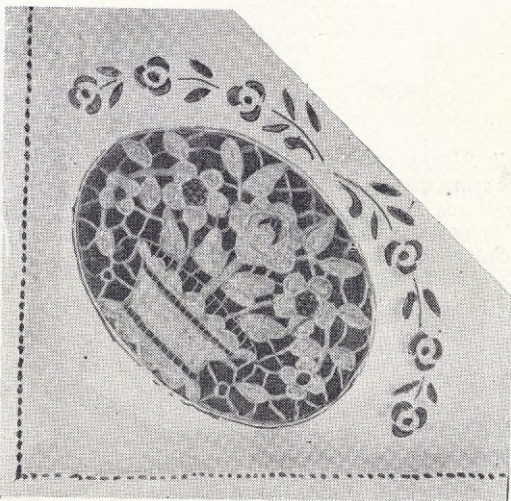

Vår tids kanske allra märkligaste livsöde har avslutats med Lenins död. Här ses Lenin med sin maka i en bil. Han hade inga barn.

Två handarbeten i richelieu-broderi.

Två mönster till hörnbröderi på örngättsvar.

Här ovan längst till vänster återges två fina arbeten i richelieu-broderi. De sys på vit linne-batist eller lawn, ett slags fast, tätt och hållbart material. Priset på de båda dukarna som äro 25 cm. i diameter, uppritade plus garn är 4:50.

Här synas även två trevliga mönster till hörnbröderi på örngättsvar. Broderiet utföres i richelieu å n:r 1; med engelska hål å n:r 2. Örngotten äro 45 x 45 cm. och kunna beställas uppritade genom Iduns handarbetsavdelning. De fås på gott vitt linne med garn till ett pris av 6:75 per st., och rekvireras per postförskott.

Edith Norée heter en ung mönsterkompositris Jungfrugatan 7 a, 3 tr., i Stockholm. Hon har komponerat och utfört den lilla kudden, som återges nertill t. h. Den är av grått linne, broderad med

moulinégarn i gammalblått, sepiabrunt och gulgrönt. Utförd i stjälkstygn, kedjesöm och langettsöm.

Kudde av linne, broderad med moulinégarn.

EMIL SJÖGREN, SÅDAN HANS FRU SETT HONOM

(Se fotografi på föreg. sida.)

GISSA, VILKEN SOM VAR DEN FÖRSTA melodi, som slog an på Emil Sjögren? Jo, det var: »Lisbeth, Lisbeth, ack, vad du är fin och nått». Det kan inte hjälpas, något märkligare var det verkligen inte. Men på den tiden hörde Emil Sjögren förstås ännu hemma i barnkammaren...

Det var en syster till hovkapellmästare Nordquist, som sjöng den visan för honom; hon kom helt ung som husmors hjälpreda till det Sjögrenska hemmet, där hon på lediga stunder lekte med gossarna Emil och Gösta, den senare Emils styvbror.

Detta berättar under ett samtal fru Berta Sjögren, den store kompositörens maka, som i dagarna gästar Stockholm, där hon tillsammans med fru Sigrid Wolf-Schöller givit en Sjögrenskonsert. Älskvärt och livligt ger hon i karaktäristiska smådrag en bild av Emil Sjögren sådan hon känt honom: som den trofaste maken, kamraten genom livet. De möttes i musiken, han mästare, hon lärjunge — »jag minns, hur jag en gång stod bakom en portière och betagen lyssnade till första satsen av hans e-moll-sonat, som sedan blev så populär. Det var i ett stockholms hem den klang första gången. Tor Aulin var med och hjälpte dechiffra; satsen togs om fem gånger — och den öppnade för mig en ny skönhetsvärld...

»När sonaten sedan kom som mest i ropet fick min man heta Emoll Sjögren», tillägger fru Sjögren med ett leende. När vi fråga henne, vilken av hans kompositioner hon själv tycker bäst om, blir svaret: »Någon särskild kan jag inte framhålla, men nog

ligger hans kammarmusik mitt hjärta nära. Den har också trängt till utlandet. I Paris, där min man ju ofta vistades, är hans namn väl känt och skattat i musikkretsar trots att smaken nu går i en annan riktning.

Men hennes hågkomster samla sig åter kring maken. Hon talar om hans sätt att komponera — »bäst som han satt och pratade med mig, kunde en idé börja arbeta sig fram i hans hjärna. När han sedan formade ut den satt han alltid framför pianot» — »måste höra klangen», förklarade han. Han fordrade ingalunda ensamhet och ostördhet när han arbetade. Han hade fått vänja sig från pojkkåren vid att ständigt ha folk omkring sig och aldrig disponerat eget rum; hans mamma hade ju försörjt sig med inackorderingar och Emil delade rum med en av dem. Alla dessa främlingar, ständigt nya typer, hade

förresten utvecklat hans förmåga att bedöma folk och gjort honom till en skarp psykolog. För övrigt, — full av humor och kvicka infall var han, snar till upptåg och skälmstycken! Man har sagt om honom, att han var sentimental — nej, han var lidelsefull, och, som han själv skrev en gång: »passionen är aldrig sentimental».

Hans stora intresse, vet ni vad det var? Böcker. Framför allt historia. Från klassiken och fram genom tiderna. Men dessutom all möjlig annan läsning. Filosofi, vetenskap, skönlitteratur — allt slukade han. Man kan inte tänka sig någon mera begiven på böcker. Jag minns, hur han ännu kvällen före sin dödsdag staplat upp en väldig boktrave på sitt nattduksbord...

Sista veckan han levde yttrade han en dag till mig: »Ett är jag glad för: min starka och enäragna böjelse för läsning.»

Som så många män med rikt själsliv var han tankspridd och försjönk ofta i drömerier. Men det kunde också hända, att han, när man trodde hans tankar voro långt borta, kastade in en anmärkning i samtalet, som visade, att han var fullkomligt »med».

»I det vardagliga var han naturligtvis en smula opraktisk», slutar fru Sjögren med ett fint leende. »Jag förstår inte, hur han någonsin kom med ett tåg! Och när han var organist i Johanneskyrkan var det ett bestyr att passa tiden... Men vi vanliga dödliga ska ju göra någonting — och det minst vi kan göra är väl att vara till hands och ordna livets smådetaljer åt genierna!»

MIGGS.

Förlovning har eklaterats mellan korvettenkapitän, d:r phil. Felix Graf von Luckner, en av Tysklands mest kända sjöhjältar, och fröken Ingeborg Engeström, dotter till konsul Max Engeström, Malmö, och hans maka f. Eckardt.

Vid **långturer** med bil samt då bilar komma till användning vid **bröllop** passa bäst **FREYS stora, eleganta bilar**, förda av landets mest tränade chaufförer.
Namnanrop: **Freys Hyrverk.**

5:—

Ett gediget och billigt praktverk
Carl Larssons: Svenska kvinnan genom seklen.
Rekv. direkt fr. Iduns Exp., Sthlm. Fraktfritt Kr.

5:—

- Steinway & Sons -

Lundholms
Pianomagasin

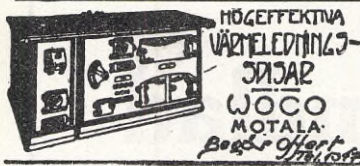
Stockholm
Jakobsbergsgatan 39

Göteborg Malmö

Mellins Food

är en världsberömd, lättsmält kraftnärings för barn, ammande mödrar, konvalescenter och ålderstigna samt för personer, som lida av mag- eller tarmsjukdomar. Förordas av läkare. Köpes i apotek, speceri- & drogaffärer.

HÖG EFFEKTIVA
VÄRTELEDNINGAR
SPISAR
WOCO
MOTALA
Begär Offert

Hemfärgen HÄRVAN

INREG. VARUMÄRKE

Jämna, vackra och veckfria bli Edra plagg med denna av alla förbrukare högt skattade hemfärg.

35 olika färger, ljusa och mörka
Begär provkartor.

En påse å 35 öre
färgar 1/2 kg. gods.

Hos alla
handlande.

A.W.HERDINS FÄRGVERK
FALUN.

PHOSPHO- ENERGON- PILLER

Förordas av läkare vid allmän svaghet, nervositet, överanstängning och sömnlöshet.

SALJAS ENDAST I APOTEK

Den 21 januari sammanvigdes på Trolleholms slott löjtnanten i Kronprinsens husarregementes reserv, Ulf Trolle och fröken Ebba Bonde. Brudgummen är ende sonen till överhovjägmästaren friherre Nils Trolle, Trollenäs, och hans maka, född frih. Leijonhufvud; bruden är dotter till kammarherren greve Gustaf Trolle-Bonde, Trolleholm, och hans maka född grev. Falkenberg.

Kvinnornas protest i G. C. I.-frågan.

Dr Ada Nilsson om protesten.

Frågan om Gymnastiska Centralinstitutets omorganisation står som bekant f. n. på dagordningen. Såsom sakkunnige för att biträda med utredning har regeringen tillkallat tre män, ledamoten av riksdagens andra kammare, folkskolläraren Rydén, föreståndaren för Gymnastiska Centralinstitutet, överstelöjtnanten Drakenberg och överläkaren vid Söbatsbergs sjukhus Hybinette.

Nu har styrelsen för Svenska Kvinnors Centralförbund för Fysisk Kultur genom sin ordförande, dr Ada Nilsson och lärarinnan vid Gymn. Centralinstitutet fröken Ester Svalling överlämnat en skrivelse till statsrådet och chefen för ecklesiastikdepartementet S. Clason, vari styrelsen anhåller, att även kvinnliga sakkunnige måtte tillkallas för den nämnda utredningen.

Det framhölls bl. a., att de kvinnliga lärjungarna f. n. utgöra bortemot hälften av hela elevantalet, och antalet kvinnor, som vid institutet fått utbildning för sitt levnadskall, uppgår nu till icke mindre än omkring ettusen. För 60 år sedan öppnades institutet för kvinnor, och den sakkunskap, kvinnorna hunnit förvärva, kunde väl vara värd, att den hördes samtidigt med den manliga.

— Statsrådet Clason, berättar dr Nilsson på vår fråga, tycktes emellertid alldeles sakna förståelse för frågans vikt. Staten hade icke

Iduns byrå och expedition,

Mästersamuelsgatan 45, Stockholm.

Redaktionen: ... Kl. 9—5 | Expeditionen: ... kl. 9—5
Riks 8660 — Norr 9803 | Riks 1646 — Norr 6147
Red. B. Carlsson kl. 1—3 | Annonskontoret: kl. 9—5
Riks 8660 — Norr 402 | Riks 1646 — Norr 6147

Iduns annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:

35 öre efter text. 40 öre | Utländska annonser:
å textside. Bestämd plats 45 öre efter texten, 50 öre
20 % förhöjning. Led. pl. å textside, 20 % förhöjn.
och Platssökande 25 öre. | för särskilt begärd plats.

Iduns prenumerationspris:

Idun uppl. A. | Idun uppl. B.
Helt år ..... 15:— | Helt år 17: 50
Halvt år ..... 8:— | Halvt år ..... 9:—
Kvartal ..... 4: 25 | Kvartal 4: 75

EN GARANTI för förstklassigt fabrikat är namnet GAHNS

Älj en tvålsort ur vår stora sortering, en parfym eller en crème med vårt namn, och Ni blir tillfredsställd.

Reumatism

Kvalfulla reumatiska och andra smärtor få ögonblicklig lindring vid användning av några droppar av Sloan's Liniment. Det verkar som trollkraft — ingnidning obehövlig.

Fås på alla apotek.

Köp "Extra-Cashew" Väg. 400 grm. Kronor 3:25 pr ask

Delikataste Choklad
PERCY F. LUCK & Co.

— Tack min vän!
Colman's senap — det är just vad som behövs för att göra den här kulinariska njutningen fullständig. Och så underlättar den matsmältningen.

Repr.: Gust. F. Bratt & Co., Göteborg.

råd att taga hänsyn till det eller det "särin-tresset", sade han bl. a.

Detta, framhåller dr Nilsson, är ju dock en ganska egendomlig ståndpunkt, när det å andra sidan just nu talas så mycket om vilken stor roll kvinnornas sjuklighet spelar för bedömandet av deras ställning på statstjänstemannabanan och om att staten icke har råd till den ena eller andra hänsynen. Hur kan den då ha råd att undvara kvinnlig sakkunskap i en samhällsfråga, som så nära rör kvinnorna?

Trotjänarinnan lever än.

(Forts. fr. sid. 100.)

Else Kleen, hade på sin tid en trotjänarinna, som hörde så nära samman med sin matmor, att hon allmänt kallades för »Elin Kleen» och ännu i dag, såsom lycklig innehavarinna av en matvaruaffär, kallas så av sin f. d. husmor och sina väninnor.

Anna och Ellen Kleman och Klara Johanson höra också till de lyckligt lottade. Deras Mina Carlsson är 65 år och har varit hos fröknarna Kleman i 18 år. Mina Carlsson hämtar förstas sitt föryngringens bad regelbundet ur tidskriften Hertha, redigerad av Ellen Kleman, och ur Fredrika Bremer-skrifter, utgivna av henne och Klara Johanson. Hennes numera övervunna svaghet för fotboll — att se på fotbollsspel förstås! — var väl ett utslag av modernism. Vad dessa trotjänarinnor kunna vara rörande! En sådan som denna tillagar de läckraste rätter åt sina husmödrar, men trots alla böner vägrar hon bestämt själv att njuta dem: »sådant är inte för mig!»

Elise Carlsson hos direktör Wilhelm och fru Richissa Rönström i Stock-

holm har ömt tjänat tre generationer. Som tjugooårig kom hon till fru Rönströms morföräldrar, baron Kurcks, så tjänade hon hennes föräldrar, greve von Schwerins, och nu, såsom 67-åring, är hon sedan 10 år hos yngsta dottern, fru Rönström. Det blir 47 år inom samma familj. Det är klart att hela hennes hjärta är hos familjen, och att för detta hjärta kaptenen greve Henrik von Schwerin, som närmar sig halvseket, alltjämt är »unga greven», och hennes matmor, ehuru gift, fortfarande är »fröken Richissa». Trofasta hjärta, som alltjämt älskar barnen i de vuxna! När Elise Carlsson härom dagen firade födelsedag, höll hon bestämt på att hon skulle få bjuda både »unga greven» och »fröken Richissa» och det andra herrskapet på middag, och det blev både buljong och hjarpe och den gladaste stämning.

Häradshövdingen, verkst. direktören i Försäkrings a.-b. Skandia i Stockholm Karl Herlitz och hans familj ha haft kokerskan Annie Svensson i 23 år. Det är nästan en tredjedel av hennes levnad, eftersom hon är 65 år. Annie Svensson har en gång i tiden också tjänat i Spanien och kan visst litet spanska — om köksspaniska vågar jag inte säga.

31 år i samma familj är den trotjänarinnemerit som Anna Andersson hos överstinnan Anna Pantzerhielm i Stockholm kan uppvisa med sina 59 levnadsår. Men det är ingalunda hennes enda merit: hon kan allt, säger hennes hänförda husmor.

Veteranrekordet med 63 år i samma familj slog ändå bland här nämnda fru Nanna Lönnngren, som nyligen avled vid 90 års ålder. Vid 28 års ålder, då hon blev änka, kom hon till baron Adelsvärd på Adelsnäs. Där skötte hon hans döttrar och stannade i hemmet tills hon kom till den äldsta dottern, nuv. grev-

innan Maria von Rosen på Hedenlunda i Sörmland, där hon skötte sönerna.

Och med henne avsluta vi — för denna gången — vårt lilla galleri med trotjänarinnor.
T.

Undervattensbåten "U 72 A".

(Forts. fr. sid. 104.)

kall orubblig trohet. Men även över deras ögon låg samma slöja av trötthet.

Matklockan ringde, och med en känsla av lättnad och tillfredsställelse gingo de till bords. Men plötsligt hejdades fartygets jämna, glidande fart av en dov törn föröver. Båten stannade. Stoppen var så tvär och våldsamt att alla förlorade balansen och ramlade i golvet och mot väggarna. Förfäran grep var man. Lysande av ångest i de bleka ansiktena riktades alla ögon på fartygschefen. Arffbergs blickar och händer flögo till apparater, cylindrar och instrument.

De stodo alla på sina behöriga platser, oberörda och oskyldiga. Han svängde om roden i vattenballasttankarna i avsikt att driva ut vattnet och låta båten stiga. Rodren fungerade oklanderligt, men fartyget steg ej. Han satte motorerna på framåt. De fungerade också som vanligt, men fartyget gick ej. Han ville slå back. Det rörde sig ej.

Nu förstod han. Han viskade till Klang: — Ett nät!

— Nu har vi gått rätt i fällan... viskade manskapet sinsemellan.

Ännu andades man obehindrat, friskluftsfläkten arbetade som vanligt, men den förbrukade luften hade ingen väg ut. Männens ombord började få kvälningar av sin egen kallsvettslukst och stank. Det blev

Rätt behandlad

kan Vita Tvättbjörn ej ersättas av något annat tvättmedel och är dessutom bättre och billigare än såpa, tvål, tvålflingor och lutpulver. Borste och bräda äro onödiga — lägg blott i blöt på kvällen i Tvättbjörnslösning; detta är huvudsaken, ty under natten när Ni sover löser Tvättbjörn smutsen, så att på morgonen behöva kläderna efter genomseendet i regel endast kokas och sköljas.

Tillverkas av de finaste råvaror under ständig kontroll av Fil. D:r Y. Dalström och garantera vi fullständig oskadlighet.

Vita Tvättbjörn

Tvättar allt — skadar aldrig.

Vad läkare skriva om Radium och Miradium.

Ständigt nya uttalanden.

Dr. S. S.: "... radiumemanationen utövar ett absolut föryngrande inflytande på människorna..."

Dr. A. C.: "... Men dessutom är radiumemantionsbehandlingen, särskilt för giktssjukdomar på väg att bli modern..."

Prof. Dr. F. G.: "... Som bekant bliva de blodbildande ställena animerade till förhöjd verksamhet..."

Radiumforskaren Dr. S.: "... Påskyndandet av matsmältningens verksamhet såväl i magen som i tarmarna... radiumemanationens goda verkningar på ämnesomsättningen..."

Dr. B.: "... Edra preparater intresserar mig..."

Rådfråga Er läkare om Miradium. Miradium-Salt, Miradium-Pastiller och Miradium-Tabletter fås på apoteken å Kr. 6.50 pr. glas.

Vävskedar

jämte övriga tillbehör för handvävstolar. Vävspannare, Skyttlar, Skedkrokar och Spolmaskiner köpas förmånligast hos

A.-B. Borås Mek. Vävskedfabrik, Borås. Rikstelefon 1028. Exp. till landsorten mot postförskott.

STALRESARMADRASSEN IDEAL Hygienisk — Billig — Hållbar. Prislista gratis och franco. AKTIEBOLAGET RESAR Tel. 780 Karlstad. Tel. 780 Obs.! Våra madrasser äro ugnslackerade.

allt hetare. Hjärnorna omtöcknades, ögonen började lysa av vanvett. En rände pannan mot järnväggen. En annan snyftade med ansiktet gömt i händerna. Klang höjde sin röst. Den var fast och kall och befallande som vanligt:

— Kom ihåg! Ni är soldater! Ni är tyskar! Eden!

— »Eden!» hänskrattade en i klungan.

— Till era poster! kommenderade Klang.

— Ge honom vad han förtjänar! viskade en annan i klungan.

— Dö, din hund! mumlade den förste i raden och satte mynningen av en browning mot Klang's tinning. Han tryckte av. Klang störtade till golvet. Utan att ens ha dragit en suck vilade han för evigt.

Von Arffberg ställde sig med ryggen mot båtens halvrunda bord och såg på sitt myllrande manskap. Det började bli kvavt. Över bröstet låg en blytyngd. Läpparna kippade efter luft. Hjärtat hamrade. Flottisterna vrålade, snyftade, slogos sinsemellan, bådo, störtade i sig brännvin, sprungo än mot ena, än mot andra ändan av båten, stönade och vrålade som djur. Fartygschefen ryste till. Hjärnan var svept i ett töcken. Han rätade på sig, och fast han knappt förmådde draga andan ropade han:

— Hoch Deutschland!

Ropet kom hans män att lystra. De stannade och stirrade på honom med vitt-uppsparrade ögon. En och annan upprepade hälsningen till fäderneslandet. Arffberg gick in i navigationscentralen. Han kastade en blick i periskopet.

Han varseblev något likt väldiga järnmurar som tornade sig över båten. Han varseblev några fartyg som klövo de upprörda vågorna. En klar tanke blixtrade upp i hans hjärna: han skulle rädda besättningen! Han hade ju ombord dykar-dräkter, vilkas hjälmar innehöll oxygintabletter, som upplöste sig under andedräktens inverkan och försågo med luft för en timmes tid. Han skulle iföra sina duktiga gossar de där dräkterna och ställa upp dem i kolonn. Han skulle öppna den stängda dörren till navigationshytten och träda ut i spetsen för dem. De skulle ställa sig på däck, och med fällda bajonetter skulle de försvara fartyget mot dykarna, som kommo för att taga det till fånga. Han tog några steg framåt för att skrida till handling. Men en våldsam yrsel grep honom. Allt började vackla och störtade i en avrund.

Otto von Arffberg låg utsträckt i trappan till navigationsrummets torn. Minnet av Teresa, ett minne så levande klart att han kände doften av hennes hår och hennes läppar mot sina, fyllde hela hans varelse med en sällhet utan gräns. De förenades tvärs över vatten och land, tvärs igenom rymd och tid och förvandlades i en evig enhet. Lycksalig andades han ut en sista suck:

— Teresa! Teresa!

Vem vill ha Iduns fadderbarn?

Den som bland de många hungrande små vill taga sig an ett Iduns fadderbarn förbinder sig att betala antingen 10 kr. pr. månad i sex månader, för vilka pengar barnet då blir bespizat på Rädda Barnens barnbespising, eller 20 kr. i månaden under samma tid, då barnet får både mat och annan nödortf. Rädda barnen övar all nödig kontroll.

För varje kvinna!

Hur många gånger har Ni ej betraktat Er i spegeln och önskat att Ni ägde en renare, mera mjuk och vacker hy? En hy som gjorde Er "vacker som en dag"? Vad skulle Ni inte vilja göra för att få ett sådant epitet?

Och dock — det behövs så litet: Ni går in i närmaste affär, köper en burk

F. PAULI'S
äkta Liljemjolk Crème

och använder den dagligen. Resultatet utblir ej! Gör det genast!

Zeniths namn borgar för en förstklassig produkt!

Gräddmargarin: **"Extramärket Zenith"**
Växtmargarin: **"Zeniths Extra Växt"**

äro marknadens förnämsta kvaliteter.

Detta vackra, vita, isländska fårskind

sälja vi för endast kr. 10:— . Bruna, svarta, gula och röda till kr. 17:—
Obs.! Storlek c:a 60x120 cm.

Skinnen äro långhåriga, c:a 15 cm. Verkligt rena, eleganta, lämpliga till barnvagnar, korgstolar och skrivbordsmattor.

BILFÄLLAR tillverkas av isländska samt svenska fårskind. Införda offert! Uppgiv storlek och färg.

Mot postförskott eller förut insänd likvid. Full utbytesrätt medges.

A.-B. Thure Andersson

Örebro

Tel. 2076

Chesebrough's Vaseline

(uttalas Tjehsbro's)
kan ej urdvaras, där det finns barn. Hjälper mot hudlöshet och är ett aldeles ofarligt preparat, som läker sår och gör gott på många sätt.

Små barn

äro glada och må bra, då deras hud dagligen behandlas med Chesebrough's Vaseline.

Det är ett medel, som den späda huden alltid kan tåla. Chesebrough's Vaseline håller huden ren och frisk och ger barnet en känsla av behag och välbefinnande.

Vinterkölden

generar aldrig hyn, om Ni blott passar på att använda Chesebrough's Vaseline. Det är ett aldeles enastående medel mot spröd, skrovlig och ömtålig hud.

Det dagliga arbetet i hemmet

förstör ofta händerna, så att de bliva skrovliga och fula. Detta kan lätt förhindras genom att varje dag omsorgsfullt ingnida dem i Chesebrough's Vaseline, som är ett aldeles enastående medel att hålla händerna släta och fina. Det är ett bekvämt och billigt sätt.

Begär Chesebrough's Vaseline i originaltuber, burkar eller askar med klöverblad-varumärket.

CHESEBROUGH'S
Vaseline
Varumärke

Iduns korrespondensklubb.

Skulle någon av Iduns läsare vilja inleda korrespondens med ensam, självförsörjande flicka? Är bosatt i ett stationssamhälle i Sthlms närhet där ungdomen ej har andra intressen än sina danstillställningar. Själv är jag ej road av dans och känner mig därför så ensam. Svar emot ses tacksamt av

Signe.

Jag anmäler mig härmed i Iduns korrespondensklubb. Är allvarlig, av religiös läggning och skulle önska brevväxla med likasinnad person, helst pedagog.

"1890."

Medlemmar i Iduns kvinno-klubb.

Alm, Gerda, fröken, Stockholm; Andersson, Agda, fröken, d:o; Alm, Anna, fru, d:o; Alfheim, H. fru, d:o; Axling, Gunhild, fru, Drottningholm; Atterberg, Gerd, fröken, Stockholm; Andersson, Anna Lisa, fröken, d:o; Andersson, Gertrud, Sundbyberg; Abramsson, Leila, fröken, Stockholm; Aspington, Ebba, fru, d:o; Annell, Ester, fröken, d:o; Brattström, Klara, fröken, d:o; Bogren, Linnéa, fröken, d:o; Berglöf, Signe, fröken, d:o; Bergström, Inez, fru, d:o; Bergström, Ester, fröken, d:o; Bergqvist, Fanny, d:o; Bergman, Märta, fru, d:o; Björkegren, G., fru, d:o; Boustedt, Ulla, fröken, d:o; Boustedt, Ruth, fru, d:o; Blomgren, Gerda, fröken, d:o; Bergström; Ebba, fröken, d:o; Boström, Lisa, fru, d:o; Bjurström, Ester, fru, d:o; Cedervall, Gerda, fru, d:o; Carlsson, Maja, fröken, d:o; Carlsson, Ellen, fröken, Rotebro; Chrisander, Elin, fru, Stockholm; Carlsson, Elisabeth, fröken, d:o; Cahle, Ruth, fru, d:o; Dawidsson, Fanny, fröken, d:o; Engqvist, Sara, fröken, d:o; Engberg, Rosa, fröken, d:o; Elert, Elisabeth, fru, d:o; Ekberg, Inez, fru, d:o; Eklund, Märta, fröken, d:o; Eneman, Elsa, fru, d:o; Ehrensverd, Signy, friherrinna, d:o; Falk, Maria, fröken, d:o; Forssell, Olga, fru, d:o; Forssell, Hildur, fru, d:o; Fredriksson, Anna, fru, Roslags Näsby; Graffman, Eva, fröken, Stockholm; Gagner, H., fröken, Södertörns Villastad; Granér, Anna, fru, Stockholm; Hellberg, Tora, fröken, d:o; Hansson, Anna, fröken, d:o; Hellberg, Bertha, fru, Rönninge; Högberg, Annie, fru, Stockholm; Hultgren, Hilma, fröken, d:o; Holmer, Olga, fröken, d:o; Hofrichter, Frida, fru, d:o; Hollinder, Alma, fröken, d:o; Heidenblad, Anna, fru, d:o; Hellberg, Maria, fru, d:o; Hadén, Anna, fru, d:o; Hanson, Siri, fröken, d:o; Holmén, Margret, fröken, lärarinna, d:o; Johansson, Ingeborg, fröken, d:o; Jansson, Elsa, fröken, d:o; Johansson, Naemi, d:o; Kugelberg, Emma, fru, d:o; Karlsson, Ellen, fröken, Rotebro; Klingberg, Anna, fröken, Stockholm; Kindelius, Elsa, fröken, Råsunda; Küsel, fröken, d:o; Kastengren, Lydia, fröken, Stockholm; Karlsson, Olga, fru, d:o; Kuylensstierna, Elisabeth, fru, d:o;

Stekning och Bakning

utan smör.
Smörets bakkraft,
bryningsförmåga etc.
återfinnes numera
helt hos

Pellerins
grädd
margarin

Lind, Sigrid, fröken, d:o; Lundström, Kerstin, fru, d:o; Lundström, Maud, fröken, d:o; Leffler, Svea, fru, d:o; Lindencrona, Gerda, fru, d:o; Lindström, Ellen, fru, d:o; Landelius, Anna, fröken, lärarinna, d:o; Lagerkvist, Valborg, fru, Saltsjö-Duvnäs; Lundin, Märta, fröken, Stockholm; Löthberg, Eva, fru, d:o; Ljung, Henny, fru, Äppelvik; Larsson, Ester, fröken, Stockholm; Larsson, Ellen, fröken, d:o; Landegren, Gulli, fröken, d:o; Lindgren, Ellen, fröken, d:o; Lindén, Tyra, fru, d:o; Lantz, Signe, fröken, Lidingö Villastad; Lennmalm, H., fru, Stockholm; Landén, Signe, fröken, d:o; Lundquist, Hildur, fröken, d:o; Moberg, Majken, fru, Norrviken; Malmberg, Hildur, fru, Stockholm; Marén, Magda, fru, d:o; Nilsson, Valborg, fru, d:o; Normann, Lilly, fru, d:o; Nauc-lér, Jenny, fru, d:o; Nyholm, Esther, fru, d:o; Nyholm, Stina, fröken, d:o; Olsson, Dagmar, fröken, d:o; Olsson, Anna, fröken, d:o; Waleur-Petersén, Sigrid, fru, d:o; Palm, Gunilla, fru, d:o; Pettersson, Tyra, fröken, Huddinge; Pettersson, Maria, fru, Stockholm; Petersén, Judith, fröken, d:o; Rundberg, Elsa, fröken, d:o; Rudberg, Maj, fröken, d:o; Ramberg, Elsa, fru, Saltsjö-Järla; Rycén, Th., fröken, Stockholm; Ramberg, Signe, fru, amanuens, d:o; Remén, Agnes, fru, Visby; Stenquist, S., fröken, Stockholm; Segendorff, Linnéa, fröken, d:o; Svensson, Edit, fru, d:o; Sellén, Alice, fröken, d:o; Spångberg, Anna, fru, d:o; Spångberg, Astrid, fröken, d:o; Schärling, Tyra, fru, d:o; Söderlund, Lisa, fröken, d:o; Sjögren, Thyra, fröken, d:o; Söderbaum, Thyra, fru, d:o; Sundgren, Mia, fru, d:o; Sandvall, Ingrid, fröken, d:o; Starker, Edla, fröken, d:o; Tingström, Alma, fru, d:o; Thörnberg, Greta, fru, d:o; Trägårdh, Astrid, fru, d:o; Tillberg, Sigrid, fröken, d:o; Wendel, fröken, Djursholm; Wickman, Rosa, fröken, Stockholm; Westman, Ida, fröken, d:o; Wästfeldt, Valborg, fröken, d:o; Winquist, Ragnhild, fru, Råsunda, Wijkmark, Lisa, fru, Stockholm; Wallin, Eva, fru, d:o; Wahlberg, Eva, fru, Hagalund; Wallin, E., Stockholm; Wiman, Elisabeth, fröken, d:o; Åberg, Sigrid, fröken, d:o; Åberg, Ingrid, fröken, d:o; Ågren, Astrid, d:o; Österberg, Anna, fröken, d:o; Bernhard, A., fru, d:o; Damberg, Siri, fru, d:o.

FRÅGOR OCH SVAR

Fråga: Undertecknad beder om adress på något eller några goda och bra hotell med moderata priser i Florenz och Venedig samt om möjligt även i Wien.

Fru Elsa.

Svar: I Florenz kunna vi rekommendera: Hotell Stella d'Italia, Hotell Cavour, Hotell Porta Rossa och Pensione Palestri (enkelt och billigt) vanl. med mycket skandinav; I Venedig: Grand Hotell Luna, Hotell Bauern Grünwald, Hotell Cavaletti, Hotell Beau Rivage; I Wien:

Oatine

HUR KAN NI STÄNDIGT BEVARA TEINTEN KLAR OCH VACKER?

Genom att bruka två och vatten sparsamt till ansiktet blir huden torr och skrupen, då däremot OATINE-CREME, som avlägsnar smutsen vid ingnidning och avtorkning, gör huden klar och mjuk.

OATINE fås överallt i tub eller burk à Kr. 2:50 och i stor burk med tredubbelt innehåll à Kr. 5:— Håll endast tillgodo med OATINE "Vit burk — grönt lock" och tillbakavisa alla efterapningar.

Oatine
SNOW

uppsuges ögonblickligen av huden vid lätt ingnidning; den är mycket dryg och vällyktande samt bevarar huden mjuk, klar och vacker. — Fås i burkar av samma storlekar à Kr. 2:50 och Kr. 5:—.

Tillerkänd 10 Grand Prix & Guldmedaljer.

THE OATINE COMPANY, Stockholm. Paris & London

OATINE En gros: Madsen & Wivel, Köpenhamn.

Prov med några tabletter på begäran gratis och franko.

Nervositet, Magåkommor, Blodbrist, Reumatisk värk

återställas i regel inom kort tid vid användande av

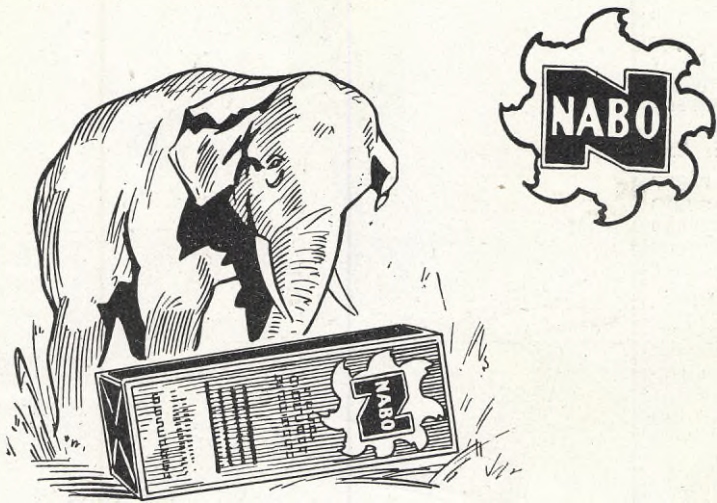
Amerikanska Tabletter.

I 99 fall av hundra äro nerverna grundorsaken till alla sjukdomar, i synnerhet magsjukdomar av olika slag, och det finns få människor, som ej haft någon känning av magkatarr, magsyra och därav följande underlivsrubbingar, bristande aptit och dålig avföring. Genom sin sammansättning med Lecithin och Maya Yoghurt utträta tabletterna ett för kroppen hälsobringande arbete, då nämligen dessa ingredienser äro de bästa medel för reglering av nerver och mage. Genom att angripa det onda vid roten undvikes mängen svår sjukdom.

Tabletterna levereras numera i smakfulla bleckaskar, som på locket äro försedda med ovanst. inreg. varumärke. I originalask med 80 tabletter kr. 2.50 & porto. 2 askar kr. 5.— franko. 6 askar kr. 12.— franko. Tillskriv eller besök

A.-B. SVECIA, Djeknegatan 24, Malmö 20.

LIKA LEKANDE LÄTT

SOM ELEFANTEN FORSLAR DE TYNGSTA BÖRDOR
VERKSTÄLLES TVÄTTEN MED

NABO

DET SJÄLVVERKANDE TVÄTTÄMNET MED BENSIN
SOM SPARAR 90% ARBETSKRAFT

HAPPACHS IND. A. B.
MALMÖ

Stina Berg och Nils Lundell i "33,333".

33,333

är en glad, rolig och harmlös folkkomedi på film, som familjens alla medlemmar ha nöje av att se.

Filmen är utgången från Svensk Filmindustri's officin. Regissör har varit Gustaf Molander, som hämtat idén till filmen från Algot Sandbergs bekanta pjäs.

I huvudrollerna medverka:

Tora Teje, Stina Berg, Vera Schmiterlöv, Fredrik Hedlund (filmdebut), Nils Lundell, Einar Hansson, Fritz Strandberg m. fl.

Premiär måndagen den 4 februari.

Hotell Regina vid Wotiwkirche och Hotell Sacher. E. E.

Fråga: Vär så venlig til gammel abonent at opgive, hvor Gösta Berlings Saga med tekst og billeder kan erholdes og til hvilken pris, enten brukt eller ny arb. Fru. B.

Svar: Boken kan rekvireras från A.-B. Fritzes Hovbokhandel i Stockholm. Priset är 18:— kr. häftad och 24:— kr. inbunden. E. E.

Fråga: Vore mycket tacksam för upplysningar om sommarkursen vid Fredrika Bremer-förbundets trädgårdsskola, Apelryd. Hur stor är inackorderingsavgiften? Vem är föreståndarinna och lärar-

rinnor? Finnes hönsgård vid skolan? Rosa Canina.

Svar: Undervisningsavgiften för sommarkursen är 150 kronor. För uppvärmd bostad, lyse och kost erlägger elev inackorderingsavgift med belopp som av styrelsen bestämmes, för närvarande utgörande 800 kronor för hel kurs. Uppgift å lärarinnornas namn kan Ni erhålla direkt från skolan. Hönsgård finnes. E. E.

Fråga: Vore tacksam få veta svenska titeln på den av Dostojevskis böcker, som på danska heter "De besatta". Malmöbo.

Svar: "Onda Andar." Den är översatt av professor Karlgren.

Fråga: Finnes det i Sverige någon skola, eller huru eljest utbildta sig i journalistik? Har goda nomgått 8 kl. läroverk med goda betyg i svenska språket. Behärskar engelska, franska samt någorlunda tyska språket. Går för närvarande igenom kurs i stenografi. K.

Svar: Någon journalistiska skola existerar ej här. Den enda skoling som ges är att börja som volontär på en tidningsredaktion. Eller ock finn på något som ni tror vara av intresse för allmänheten att läsa, skriv om det kort, tydligt och rakt på sak och hembjud det sedan till en tidningsredaktion. Det kan vara Er debut. Journalist.

Fråga: Läste i Idun om ett slags handknutna mattor. Undrar om man kan få lära konstn i Göteborg? Var? Faller det sig mycket dyrbart? E. H. S—II.

Svar: Vi känna icke till huruvida man kan få lära sig att knyta mattor genom någon affär i Göteborg. Ni kan, om Ni så önskar, från Systrarna Hultgrens Textilateljé, Birger Jarlsgatan 13, i Stockholm, per post erhålla mönster och tillbehör jämte alla

upplysningar om tillvägagångssätt och pris m. m. Konsten är icke svår att lära. E. E.

Fråga: Finnes någon bok, som handlar om Gustaf IV Adolf i diktningen och i verkligheten? Om ej så vilka böcker bör man läsa för att få ett rätt begrepp därom? Studerande.

Svar: Ni kan t. ex. läsa Den Kunglige Fängen på Gripsholm av Claesson och överste Gustafsson av Trolle. E. E.

Fråga: Hur skall arv fördelas mellan föräldrar, riktiga syskon och halvsyskon? Äger halvsyskon ej rätt till något som helst arv efter en avlidne halvbror eller halvsysster. Okunnig.

Svar: Låt oss säga att mannen X är gift med kvinnan Y och att makarna X och Y i äktenskapet hava 2 barn, a och b. Mannen X avlider och kvinnan Y gifter om sig med mannen Z. Makarna Y och Z erhålla i sitt äktenskap 3 barn c, d och e. Vid mannen X:s död, då X och Y efterlämna 2 barn, sker delningen på vanligt sätt, så att hustrun Y erhåller sin giftorätt och barnen a och b i detta första äktenskap erhålla X:s giftorättsandel till lika fördelning mellan dem. Makarna X och Y kunna givetvis genom ett testamente hava ändrat arvsföljden, dock ha barnen a och b alltid rätt till sina laglotter. Skulle sedan när hustrun Y gift om sig med Z och barnen c, d och e kommit till världen, barnet a avlida, delas arvet efter a i 2 lika delar, av vilka den ena delen tillfaller modern Y och den andra delen brodern eller system b; detta enligt Ärvdabalken 3:2. Skulle i detta fall a:s moder Y hava avlidit före a, skall arvet a delas så att hälften tillfaller b och den andra hälften b, c, d och e till lika fördelning. Barnet b erhåller alltså hälften + 1/8-del och c, d och e 1/8-del var av a:s kvarlätenskap; detta enligt Ärvdabalken 3:12. Vid Y:s död ärver hennes fem barn a, b, c, d och e lika av hennes kvarlätenskap. Skulle hennes man Z leva efter, skall han dock först hava sin giftorättsandel och endast hustrun Y:s giftorättsandel delas då i lika delar mellan hennes barn. Skulle Y hava avlidit efterlämnande dessa fem barn och sedan mannen Z avlida, hava a och b icke arvsrätt efter Z, vilken ärves av sina barn c, d och e. E. E.

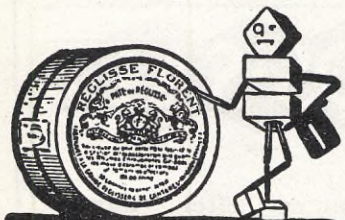
Fråga: För en del år sedan fanns att köpa ett medel mot frost "Bores Frostbalsam". Sökt erhålla det genom samma affär i Stockholm, som då sålde det, men

ej lyckats. (Ej att förväxla med A.-B. Bores Frostsalva, som nu annonseras.) Kan någon godhetsfullt lämna upplysning om var det kan erhållas, är jag mycket tacksam. -a -b-.

Svar: Vi hava icke lyckats få reda på var omskrivna frostbalsam kan erhållas. E. E.

Fråga: Vore mycket tacksam erhålla upplysning om var man kan utbildta sig till vävningsskolarinna, hur lång utbildningstiden är och vilka förkunskaper, som erfordras. Jag har endast genomgått folkskola men har sedan genom självstudium och utländska resor ökat mina kunskaper. Un-

Allas förtjusning!

Ni kommer alltid att tycka om mig — min smak är utsökt och jag är Eder bäste och säkraste vän, som lindrar hosta, heshet och katarr. Begär överallt, hos speccerister, konditorier och på Apotek

REGLISSE FLORENT

Påte vanillée
" à la violette
Pastilles à la menthe
" à l'anis
alla i askar à 60 öre, väl värda sitt pris.

Lager hos:
JAMES LUNDGREN & Co,
GÖTEBORG.

Inför Balsäsongen

önska vi fästa ärade damers uppmärksamhet på vår utomordentligt rikhaltiga sortering i

Aftontoaletter

och

Balklänningar

i en mångfald olika prislägen.

Paul U. Bergström's 1/2

74 Drottninggatan.
STOCKHOLM

Paradis

**DUNTÄCKEN
MADRASSER**

göra sängkammaren till ett Paradis

J. Svensson & Bourghardt
GÖTEBORG
Täckfabrik Fjäderränseri

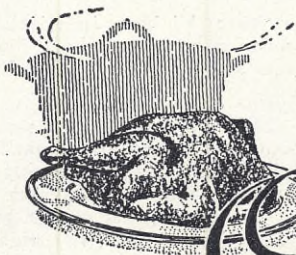
All spara utan att försaka

Förutsatt att Ni kunde köpa smöret för 1:80 pr kg. Vilken besparing i hushållsutgifterna skulle inte detta betyda för Eder under ett år!

Om det nu funnes något i alla avseenden fullt ut lika bra som smör? Vilket skulle Ni i så fall använda i Edert hushåll?

Ni kan inte svara mer än på ett sätt. Hur handlar Ni?

Köp idag ett paket AGRA. Lagg upp det i samma slags kruka som smöret och undvik alla igenkänningsmärken. Placera dem så att Ni icke vet vilken som innehåller det ena och det andra. Använd sedan innehållet omväxlande i hushållet. Resultatet skall övertyga Eder om att Agra i smak, utseende, användbarhet och näringsvärde är fullt ut lika jämförligt med smör. Agra är sättet att spara utan att försaka

Margarinet utan
Margarinsmak

Orange

Sen

Bästa annonsorganet

för hyrning av sommar-nöje, vid behov av tjänstefolk eller annat är för Strängnäsbygden stadens enda tidning

Strengnäs Tidning

R. T. 3 och 803.

Det är just knuten

att försöka göra så fördelaktiga inköp som möjligt. Om Ni vänder Eder till oss och väljer efter vår stora katalog, vilken omfattar tusentals goda varor till verkligt förmånliga priser, har Ni garanti för att köpa både bra och billigt. Katalogen erhålles gratis och portofritt. Ahlén & Holm, Stockholm.

LUNDS DAGBLAD

är den enda tidningen i denna burgna stad med sina bortåt 30,000 invånare. Rik landsbygd.

Följaktligen en av landsortens bästa annonstidningar

der flera år har jag sysslat med konstvävning. *Intresserad.*

Svar: Begär prospekt från "Föreningen Handarbetets Vänners och Hulda Lundins högre Slöjdseminarium". Kan erhållas genom fröken Fanny Blomberg, Banérgatan 31, Stockholm.

E. E.

Fråga: Vore tacksam om någon utav Iduns läsekrets kunde giva mig adress på Bilkungen John Ford, Amerika.

En mångårig prenumerant.

Svar: Adressen är Detroit, Mich. U. S. A. *E. E.*

Fråga: Kan det vara olämpligt nu i april att flytta in i en trävilla, som byggts färdig strax före jul? Villan är vinterbonad och mycket omsorgsfullt uppförd. Men kanske det ändå är fara för att där fuktat? *Nygifta.*

Svar: Elda flitigt, under korsdrag emellanåt, i alla händelser i samband med vädring. För att övertyga Er om ifall det ändå, efter en tids eldande och vädrande, fuktat, så placera ett par gamla skodon vid en yttervägg i någon av garderoberna. Uppstår inom kort fläckar av mögel på skodorna är det nog rådligast att vänta med inflyttningen. *G-r.*

Fråga: Kan Idun säga mig, vad jag skall ta mig till? Jag är alldeles förtvivlad. Sedan ett halvår lider jag av en sömnlöshet som jag omöjligt kan finna bot för. Jag har en plats att sköta och måste hålla mig uppe, annars vore jag väl död för längesen. Av läkare har jag fått sömnmedel, men efter en tids användande verka de inte mera. Jag går md ständigt huvudvärk, inte så stark just, men nog för att göra mig nervös, det sticker som knappnålar i händernas insidor och hettar på ett fullkomligt otäckt sätt i fingertopparna dagen om. Ingen, som inte varit sömnlös, vet vad det vill säga. Jag kan inte se min säng utan en rysning. Nu ber jag Idun bevakande om ett råd.

En med trasiga nerver.

Svar: Försök att sova med ett fönster på glänt, till en början inte i sovrummet, utan i angränsande rum. Drick ett glas mjölk före sänggåendet, det verkar lugnande, men intag ingen stadig måltid. Undvik kaffe och starkt te under dagen. Tag en promenad en stund innan Ni går i säng, men inte för lång, så Ni blir alltför trött. En kall avrivning, varefter Ni inte frotterar Er för kraftigt, är också att förorda. Men vänta nu inte att sömnen ska komma med detsamma; Edra nerver äro så pass i olag, att de inte strax kunna "lagas" igen, men kommer gör den! Och framför allt: var vid friskt mod och försvara inte Er sömnlöshet genom oro och ängslan! *G-r.*

Fråga: Min man förebrår mig ofta att jag är så litet "beläst". Jag är också ledsen däröver, men hur har jag kunnat hinna bli det? Före mitt giftermål hade jag en så ansträngande plats med ständigt överarbete på kvällarna, att jag faktiskt inte varken orkade eller hade lust med någon sorts läsning, och om söndagarna strävade jag att genom sport motverka de skadliga verkningarna av vardagens stillasittande. Jag tror inte jag läst slut en enda ordentlig bok mer än Gösta Berlings saga! Det är förskräckligt, inte sant? Men nu vill jag gärna ta skadan igen. Min man är ju så förtjust i litteratur och älskar att resonera om sådant. Skulle Idun nu vilja föreslå mig några bra böcker. Jag skulle t. ex. tycka om att läsa om herrgårdar. Även något från klassisk tid. Då jag är förtjust i naturen, kanske även något i den vägen, vackra landskapsskildringar menar jag. Jag vill helst inte fråga min man om råd, utan på egen hand skaffa mig något. *Lantfru.*

Yardley's Äkta Lavendel Tvål

sammansatt av de mest utsökta oljor, förlänar huden den mjukhet och ungdomliga friskhet som är första betingelsen för vacker hy och kvinnlig charm.

Varje tvål efterlämnar den friska doften av den äkta lavendelblomman, som kvarstannar på huden långt efter användandet.

Anspråksfulla damer uppskatta den.

Säljas i alla välsorterade affärer inom branchen.

Pris Kr. 1:50.

YARDLEY & CO., LTD., LONDON W. 1

Med sula och klack

av Trelleborgs välkända fabrikat är Ni bäst rustad. Ni går torr även på våta gator, och Ni halkar icke. Sulningen är billigare än vanlig lädersulning och lätt att göra. Håller 3 gånger så länge.

**TRELLEBORGS
GUMMISULOR**

erhållas hos läder- och skohandlande.

**TRELLEBORGS
Gummfabriks A.-B.**

CEREBOS-SALT

HUSFRUN bedömmes efter huru smädetaljerna på bordet äro arrangerade. Glittret af silfver och glas, de välskurade knifvarne, de väl ordnade blommorna. Och saltet—Cerebos Salt—det faller af sig själf.

Håller sig torrt i alla klimat.

Varför dragas med illamående

när det i många fall kan förekommas? Ni blir nog svaret skyldig, om Ni ej känner till GLOBOID ACETOCYLS förmåga, att om den i rätt tid tillgripes, hämma en börjande förkylning, huvudvärk, influensa, gikt, reumatism o. dyl. Ni vet då ej heller, att GLOBOID ACETOCYL ej ogynnsamt åverkar hjärta och mage och att Ni sålunda ej behöver ur den synpunkten tveka att använda densamma.

GLOBOID ACETOCYL erhålles utan recept, i form av ovala tabletter, inneslutna i flaskor av nedanstående utseende och innehållande 40 eller 20 tabletter à ½ gr. Pris pr flaskor respektive 2: 30 och 1: 20 kr. Finnes å alla apotek.

Fråga Eder läkare om GLOBOID ACETOCYL.

GLOBOID

ACETOCYL

Aven den klenaste mage tål GLOBOID ACETOCYL utan obehag.

Magra eller fetma?

"Det gäller för en var med benägenhet för viktökning eller för abnorm magerhet att noga studera de enskilda födoämnenas inverkan på matlust, kroppsvikt, allmänförmågor o. s. v. Detta studium kan giva värdefulla upplysningar på vad sätt han eller hon lättast skall motarbeta de avvikelser från normen, vilka det gäller att övervinna."

Så yttrar sig professor Georg von Wendt, Hälsoföreläsare i sitt nyligen utgivna arbete "Magra eller fetma? En studie av våra födoämnenas inverkan på kroppsvikten."

Normalt hull är nödvändigt för hälsan och välbefinnandet. Kroppsviktens växlingar måste nog följars. Bekvämast sker detta i hemmet på en STATHMOS ändamålsenliga och trevliga personvåg FIX.

STATHMOS VÅGAR

NYA AKTIEBOLAGET STATHMOS, NYNÄSHAMN.

Tel. 54.

Alla Stathmos vågar äro precisionsarbete. Hållbara, exakta.

Svar: Då Ni inte nämner något närmare om den genre Ni har smak för, är det svårt att råda. Med hänsyn till att Ni tyckte om Gösta Berling, vore det väl lämpligt med flera av Selma Lagerlöf. Den engelska förf. John Galsworthy skildrar herrgårdsliv, bl. a. i "The country-house", översatt till svenska. Viktor Rydbergs "Den siste atenaren", Sienkiewicz' "Quo Vadis" och Bulwers "Pompeji sista dagar" torde väl tilltala den "klassiska" sidan av Er smak. G—r.

LÄSARINNORNAS SPALT

SVAR.

Kära okända lidande prenumerant! Jag har en gång för mer än 20 år sedan förkylt en nerv över ena ögat och haft just Era symtom, — ack, jag var rent av självmordskandidat tills en nu avliden läkare gav mig recept på blandning av kamfer, kloroform och Mentol, som slaget på en ljus yllepapp, skulle smörjas runt ögat, (försiktigt) och uppåt huvudet. Tillika fick jag något att taga in,

FÖR DEN NYFÖDDE. Mödrar med stora fordringar på välsydd utstyrelse erbjudes komplett sådan till kr. 15:— samt kr. 12:— Obs. 12-årig verksamhet. Fru E. Caspersson, Örebro 1.

FRÅGA OCH SVAR

Fråga: Var kan man köpa 180 cm. bred tyll (slät), lämplig till sängöverkast? Jag tänker nämligen brodera något vackert mönster därå, samt infälla spetsar jämte volanger. Ställer det sig billigare att köpa färdiga sängöverkast i tyll? Var kan sådana billigast erhållas. Madame X.

Svar: Ni kan erhålla 180 cm slät tyll i olika grovlekar fördelaktigast från Aktiebolaget Sturemagasinet, 15 Stureplan, Stockholm. Billigast ställer sig att köpa sängöverkast i trådkval. Från nämnda firma kan Ni erhålla sådana från 7.— kr. pr st. Men vill Ni ha något extra vackert, kan Ni också därifrån erhålla eleganta sängöverkast i broderad tyll från 25.— kr. pr st. Sängöverkast finnas för såväl en som två sängar samt med eller utan volang. Priset på 180 cm. slät tyll rör sig omkring 4.50 pr m. Tillskriv nämnda firma får Ni de bästa upplysningar och råd. (Annons) A. J.

som på en veckas tid botade eländet. För en 8—9 år sedan satt jag, tunt klädd i ett svårt drag — och bums uppenbarade sig åter den otäcka värken med sina växelväxks-plågor och kväljningar, men efter samma både ut- och invändiga medicin som förra gången, gick det över på en veckas tid. Förgäves har jag letat efter receptet på medicinen att taga in, men det kan nog vilken läkare som helst förstå ändå, om Ni bara framhåller Edra skadade ögonnerver. Vad det skulle glädja mig, om Ni nu kunde få hjälp genom dessa rader och bli fri från Eder plåga! Med utmärkt högaktning. K. K.

Till fru Elisabeth. Börja inte om ni ej är kapitalstark med det sagda i någon stad där Ni är okänd, utan sätt upp affär där ni är känd och ha: vänner och bekanta och deras bekanta skulle giska fru, som hastigt blev änka. Hon började sådan affär, hembageri, i sin egen stad och det var en given sak att vänner och bekanta och deras bekanta, skulle gynna den unga änkan och handla i hennes affär. Och i avseende på matservering vet jag ett flertal kvinnor vilka av ekonomiska skäl slagit sig därpå. I ett fall uppfostrade den ensamma modern tack vare affären ett par barn som fingo god bildning och framtida utkomst. Ebon.

Till Kupan. 1) Fråga någon i Mora eller annan i Dalarna. 2) Angående den andra frågan så kan nog en förstklassig urmakeri-affär, som känner alla utländska fabriker, ge nöjaktigt besked. Ebon.

Till I. H. Jag för min del vill på det allvarligaste avråda. Bättre att den 10-åriga kontorsflickan behåller sin säkra plats och för engelskans skull tar antingen privatlektioner om kvällarna eller bevisar — vilket är ännu bättre —

"Konversationstimmar", som inte blir så dyrt då det är många på en gång. Det är alltid vanskligt att lämna en säker plats för att söka till ett annat arbete. Det kan förstås gå. Men jag tycker att risken är för stor. Hon kan komma hem med litet språkkunskaper, men om hon på en barnsköterskeplats kan lära sig fullt behärska engelskan, det är i hög grad tvivelaktigt. Att på ett kontor sköta den engelska korrespondensen är nog inte så lätt. Chefen fordrar ej så litet. Och raskt skall det gå. Det skulle ju också kunna hända att omständigheterna fogade så att en annan fått hennes plats när hon kom hem och att denna andra inte så lätt kunde avskedas. Och det kunde också hända att den unga flickan som varit utrikes för att i en barnsköterskas skepnad lära språket, i stället fick arbeta så hårt för att fylla sin plats att hon helt enkelt var utarbetad när hon kom hem och inte ens kunde ta kontorsplatsen. Jag har sett något nära på liknande och vill därför på det allvarligaste avråda. Ebon.

Till Initiativ. Det vore mycket

säkrare för er att taga en föreståndarinneplats i en sådan affär, där ni utom lönen, kunde beräkna provision. Kompanjonskap kan nog vara bra och trevligt, med i vissa fall och under vissa förutsättningar, nämligen om båda kompanjonerna ha arbetat samman i flera år och grundligt känna varandra och kunna ge efter för varandra när så fordras. I annat fall är framgången i affären omtvistlig. Går inte ekonomin bra så brister med all säkerhet den penninginsättandes tålmod. Ty en viss uthållighet fordras alltid, innan en affär kan ekonomiskt bära sig. Alltså: tag en föreståndarinneplats med lön och provision. Detta är åtminstone mitt råd, baserat på en hel del av vad jag sett i livet. Ebon.

BOKNYTT.

Svenska Dagbladets årsbok. I dessa nyårsrevyernas tid har det utkommit en bok som verkligen ger en revy över gångna året och gör det överskådligt, fullständigt och kunnigt. Det är Svenska Dag-

EN INHIBERAD LUNCH

ersättes allra lämpligast av ett par Jamaica-bananer, skriver den kända författarinnan på hushållsrådet fru Ida Högstedt. För direkt hushållsbruk knyter sig huvudintresset till efterrätter och allahanda desserter. Här skapas ständigt nyheter än i form av tårter och bakelser eller annat bakverk, än i skepnad av kalla och varma puddingar, char-treuser, gelée, glacé, fromage och en oändlighet av andra goda saker, där bananen antingen bildar huvudingrediensen eller ock utgör en värdefull tillsats. För att inte påminna om de nu så populära fruktsalladerna.

MAH-JONG

Det fascinerande kinesiska spelet, som i ett slag blivit så populärt.

Äkta spel Kr. 65:—

雀麻

Med varje spel medfölja svenska regler goäkända av Svenska Mah-Jong-Klubben

A.-B. NORDISKA KOMPANIET

Mustads recept N:o 7.

Rökt sill med ägg och ris

En angenäm omväxling på frukostbordet.

1 hg. risgryn 3 ägg
1 lit. vatten Salt, vitpeppar
½ msk. salt 2 hg. "Mustads
2 rökta sillar Bästa-Växt"

Risgrynen sköljas och få koka omkr. 15 min. vid hastig eld. Vattnet avhälls och grynen spolas med kallt vatten, varefter de insätts i varm ugn och omrörs ofta, så att vattnet avdunstar. Den rökta sillen rensas och hackas mycket fint. Äggen hårdkokas och finhackas samt blandas med sillen och risgrynen. Kryddorna tillsätts och allsammans lägges i en eldfast form. "Bästa-Växt" lägges i klickar ovanpå. Insättes i ugn tills det blir genomvarmt. Serveras som frukosträtt.

Klipp ur och saml Mustads Receptannonser. De införas varje vecka.

Reformera köket:

Husmoderns resurser att laga god mat ökas genom användandet av Mustads Solgrädd och Bästa-Växt, som är billigare än smöret men som i bruket är lika bra.

Krantz

Billiga Handdukar!

Ett parti något felaktiga hellinne 2-skaft handdukar, rödbårdiga och rödrutiga (absolut äkta färger) i ca 55 cm. bredd, oavpassade samt även avpassade i 70 x 75 cm. längd, utsäljes till Kr. 6:30 pr kilogram.

Glashanddukar, extra fin kvalitet, rödrutiga i storlek 55x70 cm. Felfria. Kr. 8:60 pr kilogram.

Samma kvalitet i storlek 50x50 cm., passande till dammhanddukar, handservetter e. d. Kr. 8:40 pr kilogram.

Sändes mot postförskott eller efterkrav.

Västgöta Linneväveri, Fritsla.

CRÈME SIMON

den moderna kvinnans favoritkräm gör ansiktshuden sammetslen, smidig och mjuk och ger hyn den vitet, som varje kvinna har rätt att fordra av ett förstklassigt hygieniskt toalettkräms.

Ett Idealmedel mot frostsador, hudsprickor och all slags retning.

SIMONS PUDER OCH SIMONS TVAL

Allmänhetens omdöme är att

NYA DAGLIGT ALLEHANDA är bäst!

Ty den är den snabbaste nyhetstidningen, den utmärker sig för sakkunskap, livligt framställnings-sätt och humor, den äger stort politiskt inflytande, den har den trevligaste avdelningen för kvinnan och hemmet, den åtföljes av gratisbilagan "Ungdomens Allehanda" — Sveriges bästa ungdomstidning. Enastående och överraskande specialiteter-bilder i osynliga färger, tävlingar med tusentals kronor i pris!

AKTIEBOLAGET SYDSVENSKA BANKEN

Inbetalt aktiekapital Kr. 34,000,000:—

Huvudkontor: Malmö.

Mottager insättningar å Depositions-, Kapital- och Sparkasseräkning till högsta gällande ränta.

Fullständig bankrörelse.

Mathilda Staël von Holstein

Led. av Sveriges Adv.-samfund. Malmorgsgatan 3, STOCKHOLM. Familjerätt. Hyresärenden. Testamenten. Bouppteckningar. Förfrågningar från landsorten besv. omgående.

Duktyger, Handdukar Vita vävnader

till fabrikspriser.

Prover sändas till landsorten på begäran franko.

ALMEDAHLS FÖRS.-MAGASIN. OBS. I 55 KUNGSGATAN 55. OBS. I GÖTEBORG.

GULDPLATERADE UR-KEDJOR
VARANTIGAST SMÅKFULLAST
BILLIGAST
I parti hos Sveriges Ur-makare A.-B., Sthlm.

bladet som kommit på den utmärkta idén — en bland tidningens många förträffliga — att utge en årsbok där allt av betydelse som hänt under 1923 passerar revy. Volymen är vackert och förnämligt utstyrd och dess text upplivas av illustrationer, både porträtt och skämtsamma teckningar över årets händelser. Framstående pennor belysa utvecklingen på skilda områden, vetenskapliga, politiska, ekonomiska, tekniska, litterära, konstnärliga, idrottsliga m. fl. Årsboken bör finnas på varje bokhylla. Den blir med tiden en ovärderlig källa att ösa ur och ett kulturdokument av rang rörande gångna tider.

Fästän boken handlar om 1923 har den likväl en avdelning som sysslar med 1924: en födelsedagslista upptagande namnen på ej mindre än 1600 personer som ha sin födelsedag i år. Vilket utmärkt register för gratulanter!

Ny illustrerad religionshistoria. Den nordiska allmänheten har hittills saknat en av våra egna författare gjord utförlig framställning av de främmande religionerna. För att fylla denna brist ha ett antal skandinaviska religionsforskare slutit sig samman för att utge ett dylikt arbete, varav första häftet nu utkommit. Bland svenska medverkande märkas professor Edv. Lehmann i Lund, professor Martin P. Nilsson i Lund och professor B. Karlgren i Göteborg.

BREVLÅDA

RED:S BREVLÅDA.

Fru Elisabet som i nr 3 framställde en fråga ombedes uppge adress, när svar finnes.

Ela torde uppge adress då svar finnes.

G. J.—n. Poemet kan ej användas.

Den fetes vän.

Vid valet av medel mot fetma gäller det att finna ett sådant, som kan användas utan att man behöver hålla särskild diet eller i övrigt ändra levnadssättet samtidigt som det ej skadar hjärta, njurar eller matsmältningsorgan. Dessa egen-skaper förenar "Dr Hoffbauers lagligen skyddade avmagringstabletter", som efter många års experiment förts i marknaden. De innehålla inga nya läkemedel utan ett växtextrakt, vilket redan för hundratals år sedan var känt som medel mot fetma — men nu framställt i så ren form, att alla biverkningar äro utslutna. Man kan sammanfatta fördelarna av detta särskilt på senare tid så populära avmagringsmedel i följande:

Dr Hoffbauers avmagringstabletter framkalla redan efter kort tids användning ett ökat välbefinnande hos den korpulente patienten.

De ställa inga fordringar på patienten i fråga om ändring av levnadsvanorna och förorsaka intet avbrott i utövningen av det dagliga arbetet.

Dr Hoffbauers avmagringstabletter upplösa på kort tid fetlagren utan att menligt inverka på hjärta, njurar eller matsmältningsorgan. Intet avföringsmedel.

Finnes preparat ej å apotek på Eder plats, tillskriv Elefantens Droghandel, Stockholm. Prospekt sändes på begäran gratis och franko.

Dr Hoffbauers avmagringstabletter säljas utan recept på apoteken.

Burk inneh. 200 tabletter kr. 7.50, 1 kur (600 tabletter) kr. 20.—

CARUSO HOST-PASTILLER

Bardin's Perle Sudder forskønner.

Blanche - Rose - Chalk
Naturelle - Rachel -
Ocre - Corall - Rubis
Mauve etc.

Fås i alla Parfymaffärer,
Apotek samt i Kemikalieaffärer.
Engros-Depot
Madsen & Wivel, Köpenhamn.

En platsannons

Värmlands-Tidningen
Karlstad,

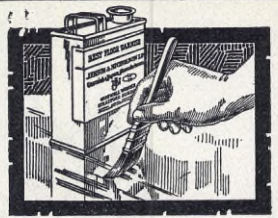
läses dagligen av över
60,000 värmlänningar.

Minsta annonspris 1 kr.

ge velocipeden en mjuk och behaglig gång, varjämte deras slitstyrka och prisbillighet tillförsäkra dem förnämligast platsen i marknaden.

AKTIEBLAGET
NYMANS VERKSTÄDER
UPPSALA.

KVALITETS-FERNISSOR

Var rädd om Edra golv och linoleummattor

och fernissa dem i tid! Men då Ni köper fernissan, så låt ej slumpen avgöra valet, bed ej heller att få "den bästa Ni har" utan kom ihåg att begära JENSON & NICHOLSONS fernissor, som äro kända och erkända över hela världen att vara oöverträffade. Firman har över 100 års erfarenhet i branschen och har dess strävanden alltid varit, att alla deras tillverknings skola i högsta möjliga grad motstå tidens tand.

J. & N. linoleum- och golv-lacker överträffas av intet annat fabrikat å den svenska marknaden. De äro hållbara, giva mattan eller golvet en vacker och glänsande yta, torka fullt torrt på ca tolv timmar och göra linoleummattor outslitliga. Hava under fyratio år använts i nästan varje svenskt hem men ännu hava vi ej, vare sig direkt eller genom detaljister hört några som helst klagomål på att våra fernissor ej utfallit till full belägenhet. Begär därför alltid J. & N. fernissor. De säljas av varje välsorterad färghandlare.

JENSON & NICHOLSON, Ltd.,

Goswell Works, Stratford

LONDON E. 15,

Firman grundad 1821.

Inreg. varumärke.

PERSSONS STICKMASKINER

Svensk tillverkning. Guldmedalj å alla utställningar. Erkänt bästa maskin för tillverkning av alla sorters stickade artiklar, såsom strandkofter, jumpers, sweaters, underkläder, strumpor m. m.

A.-B. Per Perssons Väv- & Stickmaskin. Fabrik: Kontor & Utställning: Fabriksgränd 3, Drottninggatan 21 B, STOCKHOLM.

SUNNE-TIDNINGEN

nyhets- och annonsblad för

Fryksdalen och Norra Värmland

Är den enda tidning, som tryckes och utgives i den rikt befolkade Fryksdalen ("Gösta Berlings land"). Ett lämpligt annonsorgan för alla, som vilja komma i förbindelse med denna bygd.

Generande hårväxt

i ansiktet och på kroppen avlägsnas fort och smärtfritt med roten genom bruket av SERRAIL. De härbildande papillerna dö och håret försvinner därigenom för alltid. Oskadligt även för den ömtåligaste hud. Bättre än Elektrolys som ofta skadar nerverna. Pris med bruksanvisning Kr. 3:—.

Parfymeri Ravissante, Malmö II.

FEBRUARI

PIX-POJKEN sätter sitt sigill på, att idrott, Pix och sport hör ihop i vått och torrt.

ten

Dr. Dralle's
BIRKENWASSER

är ett absolut osvikligt medel mot MJÄLL och HÅRAV FALL samt utomordentligt angenämt och uppfriskande vid toaletten. Erkänt och använt över hela världen på grund av sin värdefulla sammansättning.

förefalla måhända "kraftiga" som beståndsdelar i en toalettväsk, men i den form de ingår i **ELFSTRÖMS SVAVEL-TJÄRTVÄLN** №1 äro de uteslutande välgörande och samtidigt angenäma. Har Ni försökt denna tvål ännu?

Idun

Säljes överallt
å 1 kr. pr. st

Elfströms Tekn. Fabrik, Gefle.

Ett utmärkt
stärkande medel

— på grund av sitt lättsmälta näringsfett och sin stora vitaminrikedom — är Möllers Hydroxylfria Fiskeleverolja. Den klenaste mage och det svagaste tarmsystem förmå att utnyttja oljans näringsrika och för kroppen viktiga beståndsdelar.

Emedan Möllers Hydroxylfria Fiskeleverolja är absolut ren och utan tillsatser — 100 % fiskeleverolja — är en dosis om en tesked för barn, intill en matsked för vuxna tre gånger dagligen fullt tillräcklig för att vinna mycket hälsobringande resultat. Ren Fiskeleverolja gör största verkan och blir följaktligen billigast i bruk; köp därför

Möllers Fiskeleverolja

— Hydroxylfri —

Pris pr flaska kr. 1:80. Till salu å alla apotek samt hos färg- o. kemikaliehandl. Erhålles endast på originalflaskor.

△

ska skodonen ha

I skolan

I skolan har man nyligen läst om våra minnesmärken från forntiden. Några dagar senare frågar fröken vad runa är. Lilla Karl svarar genast: "De ä' sådant väldigt gott, som vi få på smörgåsarna hemma".

SMÖRBLANDNING

Skönhet och Elegans

omges ständigt av ett lätt moln av doft. En bortskämd smak tycker om det originella. Alla anspråk uppfyllas av Khasana. Ett egendomligt behag utgår från dess doft. Den är icke påträngande och dominerar ändå, och dess verkan bibehåller sig lika tills den avdunstar.

Khasana-Parfym, Khasana-Puder och de andra Khasana-artiklarna, som passa lika väl för herrar som för damer, finnas att få i många tusen affärer.

Stark parfumerad Khasana-Fickلمانäcka bibehåller doften oförsvagad. Fås mot insändande av 25 öre.

DR. M. ALBERSHEIM / FRANKFURT A. M.
FABRIK FÖR FINARE PARFYMERIER / GRUNDAD 1892

Representant för Sverige: A. W. GALLE, Köpenhamn, Lövstræde 8